

Anna-Maija Heikkilä

MERKINTÖJÄ MERELTÄ

Kuvataiteen koulutusohjelma

2020

MERKINTÖJÄ MERELTÄ

Heikkilä, Anna-Maija
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
Toukokuu 2020
Sivumäärä: 75

Asiasanat: taide, päiväkirja, maisemamaalaus, kansanlaulut, abstrakti taide

---

Tämä opinnäytetyö on prosessipäiväkirja ja omakohtainen luovan prosessin kuvaus. Olen halunnut kuvata yhden taideteoksen syntyprosessin alusta loppuun ja päästää lukijan kurkistamaan, millaista on tehdä taidetta: miltä se on minusta tuntunut, mitä fyysisiä ja henkisiä haasteita siihen on liittynyt, ja millaisia vaihteita se on pitänyt sisällään.

Kyseinen teos on taiteellinen lopputyöni Kankaanpään taidekouluun, ja sen nimi on Merkintöjä mereltä. Teos on poikkitaiteellinen installaatio, joka koostuu kahdeksasta akvarellimaalauksesta, laulusta ja tästä päiväkirjasta. Olen tehnyt tämän opinnäytetyön lukuvuoden 2019-2020 aikana kotikaupungissani Kokkolassa, meren äärellä.

NOTES FROM THE SEA

Heikkilä, Anna-Maija
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Fine Arts
May 2020
Number of pages:75

Keywords: art, diary, landscape painting, folk singing, abstract art

---

The purpose of this thesis is to describe and open the process of doing art. Form of this thesis is a diary. Here I describe the whole process of giving birth to one work of art: my thesis from Kankaanpää Art School. That work of art is called Notes from the Sea, and it is an installation consisting of eight watercolor paintings; of me singing those paintings and the atmosphere of the sea. The third and the last part of this installation is this diary, that is placed inside the installation.

I have done this thesis during the school year 2019-2020 in my home town Kokkola, by the sea. I have wanted to open this process to the public and let people see, what it feels like to do art, and what kind of mental and physical challenges it involves.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	SYKSY.....	6
2.1	Syyskuu.....	6
2.2	Lokakuu.....	13
2.3	Marraskuu.....	24
2.4	Joulukuu.....	32
3	KEVÄT.....	34
3.1	Tammikuu.....	34
3.2	Helmikuu.....	42
3.3	Maaliskuu.....	48
3.4	Huhtikuu.....	62
4	YHTEENVETO.....	72
	LÄHTEET.....	75

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyön kirjallisessa osiossa käsittelen taiteellisen lopputyöni syntyprosessia syyskuusta 2019 huhtikuuhun 2020. Taiteellinen lopputyöni Kankaanpään taidekouluun on nimeltään Merkintöjä mereltä, ja se on kolmiosainen poikkitaiteellinen installaatio. Tein lopputyöni Kokkolassa meren äärellä lukuvuoden 2019-2020 aikana, kotonani olevassa työhuoneessa. Muutin perhesyistä Kokkolaan Kankaanpäästä viimeiseksi opiskeluvuodeksi. Kokkolassa pääsin avoimen ammattikorkeakoulun kautta Centriaan opiskelemaan hiukan kansanlaulua lauluyhtyeessä ja yksityistunneilla. Työskentelyni vuoden aikana koostui maalaamisesta, kirjoittamisesta ja laulamisesta.

Taiteen tekeminen on minulle ennen kaikkea henkinen prosessi. Tämä teksti kuvaa pääasiassa pyrkimystä saavuttaa rentoutumisen tila, jossa taiteen tekeminen on minulle mahdollista. Mukana on myös kuvausta itsenäisen taiteellisen työskentelyn organisoimisesta, rutiinien hakemisesta ja oman taiteellisen suunnan hakemisesta aloittelevana taiteilijana. Pohdin taiteen tekemistä ja sen haasteita, sekä kuvailen, millaista taiteellinen työskentelyni on käytännössä.

Lopputyöni koostuu kahdeksan työn maalaussarjasta abstrahoitua maisemaa, akvarellilla, suolalla ja kynillä tehtynä. Toinen osa työstä on laulua. Laulan nuo maalaukset ja meren tunnelman. Koen lauluni olevan osa kansanlauluperinnettä: lauleskelen eri tilanteissa mitä suusta tulee, omia olojani ja tilanteita, usein ilman sanoja. Kolmas osa työstä on tekstiä: tämä päiväkirja, jossa kuvaan teoksen syntyprosessin.

2 SYKSY

2.1 Syyskuu

Ti 3.9.19

Tulin Punakallioille maalaamaan, otin öljyvärit mukaan.

Mun mielikuvissa meren rannalla on ihan hiljaista ja rauhallista, mutta oikeasti täällä on usein tosi kova meteli, meren meteli. Tuuli, aallot, vesi pauhaa. Mä toivoisin, että tämä melu taukoaisi välillä. On uuvuttavaa, kun ei ole hetkeäkään hiljaista.

Nyt haluan rauhoittua. Saada sen ihanan tunnelman, mikä on iltaisin, kun ei tarvitse enää tehdä mitään, voi vaan rentoutua, rauhoittua, lukea, syödä.

Ke 4.9.19

Haluan kartoittaa mitä oikeasti haluan maalata, ja miten voin sen saavuttaa. Sekin vie eteenpäin, jos vain maalaa jotakin, mutta on ihan eri juttu jos se on kunnolla mietitty, sen näkee, jos taustalla on jokin ajatus. Haluan miettiä, mitä haluan sanoa ja sitten koittaa ilmaista sen. Pitää maalata paljon, että kehityn, oon vielä niin kesken.

Ti 10.9.19

Eilen mä käytin pari tuntia mun työskentelyn suunnitteluun ja organisointiin. Oli tosi hyvä. Selkeytti, rauhoitti mun tekemistä. Ei ole enää sellainen olo, että pitäisi olla tekemässä koko ajan monta asiaa, kun oon päättänyt että kirjoitan 15-30 minuuttia joka päivä, maalaan vähintään pari tuntia päivässä, edistän lopputyötä vähintään vartin päivässä. Ja sitten teen kaikkea muuta.

Olin tänään Trullevin kalasatamassa maalaamassa guasseilla. Tuli muutama ihan ok työ, tein ehkä yhdeksän työtä. Pitää tehdä paljon, niin sieltä seasta syntyy hyviäkin juttuja. Nyt haluan testata eri tekniikoita, kehittää mun omaa tyyliä, harjoitella pelkistämistä, vahvistaa värien käyttöä ja saada maalauksista seesteisempiä. Tarvitsen mukaan lisää alustoja ja parempia papereita.

To 12.9.19

Ajoin eilen Fäbodaan Pietarsaareen. Meinasin mennä Vattajalle, mutta onneksi muistin tarkistaa viime hetkellä, pääseekö sinne vai onko armeijalla siellä harjoitukset käynnissä. Kesti melkein tunnin ajaa Fäbodaan, mutta oon iloinen, että menin. Siellä on mielettömän kaunista. Yhtä upeita kallioita kuin Tankkarin majakkasaarella Kokkolassa. Haluaisin mennä Fäbodaan vielä uudelleen.

Tein akvarellia, viimeksi marraskuussa tehnyt, hurjaa, melkein vuosi sitten. Tuntuikin siltä. Tein seitsemän akvarellia, mutta mistään ei tullut oikein hyvää ja pari jäi kesken. En keskittynyt tarpeeksi sommitteluun. Tein kerrosmaalausta, niiden pitää kuivaa niin kauan, että ne meinasi jäädä siksi kesken.

Ulkona on ihanaa, kun valo on niin vahva ja värit, mutta koko ajan on monta riesaa: tavaroita pitää raahata pitkiä matkoja ja yrittää kovasti optimoida jo kotona, mitä voisi tarvita. Eväitä pitää tehdä, ötökät lentelee töihin ja säikyttelee. Perhosia, ampiaisia, kärpäsiä. Koko ajan pitää varoa, ettei tavarat tipahda mereen tai ettei yllättävä tuulenpuuska nappaa papereita. Mutta on tuo ihanaakin, saa olla ulkona, eilen oli tosi lämmintä. Nautin kunnes huomasin, etten (taaskaan) maalaa hyvin.

On aina helpompaa, jos tekee vaikka vain tunnin töitä. Silloin ei edes voi saada mitään upeaa aikaiseksi kun on tehnyt vain hetken. Voi ylläpitää illuusiota siitä, että jos olisi panostanut, tehnyt pitkään, ollut hyvät paperit ja sivellin ja värit, auringonpaistetta ja upea luonnonkohde, niin tottakai tuloksia olisi syntynyt, jälki olisi ollut upeaa. Mutta sitten kun on nuo kaikki asiat ja maalaa monta tuntia ilman että syntyy mitään kovin kummoista, se on hankalaa. Tulee mieleen, että ehkä mun ei kannattais tätä tehdäkään kun en pysty tämän parempaan, vaikka yritin ihan oikeasti. Silloin pitää olla sinniä,

rutiinia, psyykkistä vääntöä, ja todeta että tämä oli vain yksi päivä monista. Tämä on prosessi: kun jatkan, se johtaa tuloksiin, vaikka ne eivät ole vielä nyt näkyvissä ja tuntuu, että maalaan huonommin kuin monta vuotta sitten. Miten se voi edes olla mahdollista? Eikö mun pitäisi kehittyä? Mutta tämä ei ole suoraviivaista, tässä ei mennä koko ajan eteenpäin, ainakaan minä en mene. Ja kun vaihtaa tekniikkaa, pitää jossain määrin aloittaa työ aina alusta. Pitää aina palata tekemään jotain uutta ja epävarmaa, josta ei vielä tiedä syntyykö siitä mitään. Niin voi löytää jotain uutta.

Pe 13.9.19

Ajattelin, että voisin ehkä tehdä lopputyönä seesteisen maisemamaalausarjan ja sitten laulaa sen. Laulaisin ne maalaukset avajaisissa. Ehkä olisi joku nauha siellä kuunneltavana myös? Voisi olla niitä viivoja, ne voisi olla mun nuotit. Tai sitten laulaisin sen tunnelman. Sitten lähtisi viulu mukaan, sello, toinen ääni. Se olisi upeaa. Ehkä konservatoriolla voi tutustua ihmisiin, jotka lähtisi mukaan tähän.

Ke 18.9.19

Mä oon kiireinen raakile. Roikun kahden maailman välissä, kahden kaupungin, kahden identiteetin välissä. En osaa enää edes kuvitella, että yrittäisin tällä viivojen raapimisella saada jotain elantoa itselleni ja lapselleni. Oprah kysyy jonkun Instagram-kuvassa, mihin haluat käyttää loppuelämäsi tunnit. No en ainakaan murehtimiseen. Ratkaisukeskeinen terapeutti minussa sanoi aamulla, että voisin yrittää nähdä tämän vuoden vapaa-aikana, vapaana työstä. Mun ei tarvi ajatuksissani alkaa vielä siirtyä töihin.

En kuulu mihinkään. En oo enää Kankaanpäässä, eilinen verkkoseminaari konkretisoisi sen. En enää edes kuule mitä ne puhuu.

Sain tänään tehtyä testipaloja: maalasin akvarellilla ja piirsin eri kynillä pikku lappuja samasta isosta kivistä Valkohietalla. Viivan yhdistäminen väriin on kyllä niin mun juttu.

Täällä on ihania aaltojen tekemiä viivoja rannassa ja mustaa glitter-hiekkaa pikku rantuina. Haluan tulla tänne uudelleen sateettomina päivinä, tai ehkä tuohon laavun katoksen alle voisi tulla maalaamaan jotain horisonttia vaikka sataisikin. Aamulla oli kylmä, +5 astetta, nyt aurinko lämmittää ihan kunnolla. Mulla on päällä kahdet leggingsit ja verkkarit, villasukat, kumpparit, pipo, hanskat, kolme ohutta pitkähihaista paitaa, huppari, paksu neule, toppatakki ja villaponcho. Hiekalla kaksi vilttiä ja kaksi alustaa ja polvilla vielä viltti. Saa olla paljon päällä kun istuu koko päivän kylmällä hiekalla rannassa, liikkeet on ihan jäykkiä kun on niin paljon päällä. Pitää ehkä ostaa pilkkihaalari.

To 19.9.19

Jorma Uotinen sanoi tänään radiossa, että se ei stressaa mistään. Voisin yrittää pyrkiä samaan. Alkaisin rennoksi ihmiseksi, tekisin vaan mitä huvittaa. Tämä voisi olla mulle tosi kiva, leppoisa vuosi, jota muistelen myöhemmin lämmöllä ja kaiholla.

Pe 20.9.19

Valkohieta. Kuvasin rantaa, kiviä, kuvioita. Videoin pilviä, taustalla meren meteli, sekin voi olla ihan hauska. Täällä sitä ei voi katsoa, kun ei kuule mitään.

Tämä on eri ranta kuin viimeksi. Nyt täällä on ohutta, hienoa, vaaleaa pitsiä ja vaaleanvihreää levää.

Lopputyöhön voisi virkata pitsiä, tehdä lankakuvioita seinälle, lattialle. Taitella isosta paperista kiviä. Joissakin näissä kivissä on tosi jyrkät taitokset, kulmat ja paljon raitoja. Yhden kiven sisältä kurkisti kirkkaanvihreä lude. Toinen kivi näytti yhtä rumalta kuin vastasyntynyt. Limainen, kiiltelevä pinta, liukas ja kelmeä.

Mietin autossa, mikä tässä on pointtina, mitä oon oikein tekemässä. Tutkin viivoja, mua kiinnostaa se, miten samat viiva-aiheet toistuu meren jäljissä, pilvien reunoissa, mun laulussa.

Luin aamulla Suomen biotaiteen seuran Solu-galleriassa olevasta Bartakun *Leaky Light* -näyttelystä, jossa tutkitaan marja-aroniaa. Näyttelyssä on tieteellisiä lähtökohtia, joista tekeminen laajenee vapaasti, humoristisesti ja sattumanvaraisesti joksikin ihan muuksi. Koehenkilöiden aivosähkökäyristä tulee veistoksia ja piirroksia; vasemman käden naputuksesta kirkuvaa laulua, jossa pyritään tavoittamaan marja-aronian energia; ikkunalla kiehuu ja tuoksuu marjahillo. (Mononen 2019)

Jotain juuri tuollaista taidetta haluaisin tehdä, vapaata irrotteltua, yhdistää jotenkin tutkimusta taiteeseen. En tiä tutkinko lopputyössä varsinaisesti mitään, ehkä viivojen toistoa, miten samat orgaaniset muodot kasvavat ja muotoutuvat eri paikoissa, toistuvat luonnossa. Kartat ja kaarnat, saaret ja jäkälät ovat saman muotoisia. Ehkä mun ois syytä tutkia vähän matematiikkaa, fysiikkaa ja biologiaa, etsiä niistä toistuvia kuvioita. Joku yhteisyyden, yhtenäisyyden ajatus tässä minua kiehtoo, se, miten me kaikki ollaan osa tätä samaa maailmaa. Rauha, lämpö, yhteys.

Mä voin keskittyä siihen, mikä mua kiinnostaa, kannattaa rajata ja pelkistää, eikä sotkea mukaan liikaa asioita. Silti haluan, että ulottuvuuksia on tarpeeksi, että mun työ ei ole pelkkä maisema, pelkkä maalaus. On hyvä olla kunnianhimoa, jos tämä hermostunut pyrkimys kohti parempaa on sitä. Mutta tämä on silti vain yksi työ muiden joukossa, tämän ei tarvitse olla kaiken kattava, ei samantasoinen kuin tohtorikoulutettavan näyttely Solussa.

Ei ole ollenkaan yhdentekevää, missä tekee taidetta. Kokkola on mun lopputyölle juuri oikea paikka, koska haluan tehdä sen tästä merestä, tämän luonnon keskellä. Mä oon tämän meren kasvatti, tämä on mun mielenmaisema. Mä uppoudun mereen, rantaan, tähän kylmyyteen, annan sen muokata itseäni. Haluan, että mun lopputyö tuntuu mereltä.

Ke 25.9.19

Oon Helluskarissa. Täällä on aivan ihanaa. Mielelön väriloisto ulkona. Tuntuu, että voisin maalata täältä kaiken, tehdä koko urani tässä, näillä kallioilla meren äärellä. Vangita eri vuodenaajat, sammaleiden ja jäkälien saaristot, ultramariinin heijastuksen lätköissä kallioilla. Täällä mä oon innostuneen kiireinen. En malttais rauhoittua, syödä, en ois malttanut syödä aamupalaakaan, mutta söin kuitenkin ja otin puolet kahvista mukaan rantaan.

Luonto on monimutkainen, valokuvia on helpompi pelkistää kun niissä on valmiiksi vähemmän värejä. Akvarelli on tosi vaikeaa, mutta ainakin värien näkeminen on kehittynyt viime aikoina tosi paljon. Tuntuu, että värit oikein hyppii silmille joka puolella. Pitää välillä laittaa silmät kiinni, että pääsee niitä pakoon. Ulkona maalaaminen ja väriopin opiskelu tekee tosi hyvää värien näkemiselle. Oon nyt opiskellut Betty Edwardsin värioppia muutaman viikon (Edwards 2005). Tuntuu, että ymmärrän ja osaan analysoida maalauksia nyt paremmin.

Edwards lähtee väriopissaan ihan perusteista liikkeelle, ja teos koostuu teoriasta ja selkeistä käytännön harjoituksista. Oon saanut itselleni sanaston, jolla puhua väreistä, tai oikeammin: termien merkitykset on täsmentynyt, oonhan mä nämä kaikki ennenkin kuullut. Mutta äkkiä mä taas unohdan, mitä tarkoittikaan koon konstanssi, simultaanikontrasti ja mitkä on kylläisyysasteikon eri tasot, jos en kertaile näitä vähän väliä. (Edwards 2005) Käytännön työssä maalatessa mä en nimittäin ajattele enkä käytä näitä termejä.

To 26.9.19

Mulla menee tosi hyvin. Tuntuu, että maalaaminen on käynnistymässä, tänään tein ihan lupaavia kivimaalauksia akvarellilla. Lopputyökin etenee, tuntuu että se on jo ihan hyvällä mallilla. Ja sain taiteilijapari Nabbteerin, Janne Nabbin ja Maria Teerin lopputyön ohjaajiksi! Sieltä voi tulla jotain hienoja ideoita.

La 28.9.19

Olin eilen Valkohietalla kolme tuntia maalaamassa. Katsoin maisemasta lähdevärit ja tummuusasteet, ja sekoitin kaiken (hiekan, meren, taivaan ja horisontin metsän) vain kahdella värillä: preussinsinisellä ja tizianin punaisella. Tuntuu villiltä, miten eri sekoitussuhteilla sai kahdesta väristä tehtyä punaisen, vihreän ja sinisen eri sävyt. Mulle sopii tosi hyvin se, että mä opiskelen vähän jotain teoriaa tai tekniikkaa, ja sovellan sitä sitten omaan taiteeseeni. Tuntuu, että tällä tavoin saan aina kiinnostavampia ja laadukkaampia töitä aikaan kuin ilman sitä teknistä taustatyötä.

Levitin aamulla lattialle kaikki akvarellit ja guassit, mitä oon tehnyt nyt syksyllä. Oli yllättävän paljon ja yllättävän hyviäkin, tuli toiveikas olo. Lyijykynäpiirros kivistä oli tosi kiva, siinä on vahvoja, epämääräisiä varjostuksia.

Su 29.9.19

Kokkolaan muutto voi olla ihan hyvä juttu mun taiteenkin kannalta. Opinpa ainakin itsenäisemmäksi, ottamaan vastuuta siitä, että jos haluan oppia jotain, hankin itelleni sen taidon enkä vain tee sitä mitä jollain kurssilla satutaan tekemään. Jos mä haluan olla huippu värien käsittelyssä, on parasta opiskella lisää värioppia eikä valittaa siitä kun ei osaa. Vain toinen näistä teoista edistää mua, vie mua sinne minne haluan päästä. Haluan vahvistaa kaikkia perustaitojani: värejä, piirtämistä, perspektiiviä, sommittelua. Vaikka haluan tehdä abstraktia, nämä on ne perustyökalut, joilla tehdään myös hyvät abstraktit maalaukset, tietenkin maalaamisen ohella. Mä en oo ennen Kankaanpäästä opiskellut taidetta, paitsi Limingan taidekoulussa yhden kevään, niin musta tuntuu, että mulla on puutteita näissä perustaidoissa.

Täällä Kokkolassa uskallan paremmin käyttää päiväni niin kuin itse koen mielekkääksi ja tarpeelliseksi. Toisaalta Kankaanpäässä voisi tulla maalattua enemmän kun olisi vain työhuoneella päivät, en tiedä. Täällä mä urheilen, kirjoitan, laulan, yritän aktiivisesti miettiä, mitä mun taide on ja mitä sen tekeminen vaatii, mihin suuntaan haluan kulkea. Uskallan olla monipuolisempi, juuri omalla tavallani, tehdä muutakin kuin kuvataiteita. Mulla on tälle vuodelle kaksi tavoitetta: parantaa hyvinvointiani ja

kehittää omaa taiteellista ilmaisuani (ja toki valmistua koulusta). Mä yritän pitää nämä tavoitteet mielessä kaikessa tekemisessäni.

Mä kirjoitan joka päivä, mutta voisin alkaa tehdä myös tavoitteellisempia kirjoitusharjoituksia. Vaikka yhden päivässä, paljon lisää tavaraa näihin päiviin ei kyllä mahdukaan. Esimerkiksi Natalie Goldbergilla on tosi hyviä ohjeita ja harjoituksia kirjoitusoppaassaan (Goldberg 2008). Kirjoittaminen on mulle tärkeää, haluan panostaa siihen ja käyttää siihen aikaani. Mietin myös, pitäisikö yhdistää lopputyöhön runoja tai muuta tekstiä. Ois maalaussarja, ja samaa tunnelmaa toistaisi ja täydentäisi teksti ja laulu.

Hienot teokset on tulossa. Ne ei oo vielä täällä, mutta ne on jo matkalla.

2.2 Lokakuu

Pe 4.10.19

Tekemisen kellottaminen sopii mulle tosi hyvin. Mulla on tavoitteena esimerkiksi kirjoittaa 20 minuuttia joka päivä, ja laitan kellon soimaan 20 minuutin päästä. Tämä on mun oma versio pomodoro-menetelmästä. Siinä kellotetaan tekemistä 25 minuutin jaksoihin, joiden välissä on viiden minuutin tauko, ja aina neljän 25 minuutin työskentelyjakson jälkeen pidetään pidempi tauko (Pomodoro on kokeilun... 2019). Kun tekee asioita, jotka on luonteeltaan sellaisia, että ne ei tuu ikinä valmiiksi (niin kuin kirjoittaminen), tai tulee valmiiksi vasta vaikka keväällä (niin kuin lopputyö), tuntuu tarpeelliselta kehitellä jotain mekanismeja, joiden avulla saa tunteen edistymisestä ja tavoitteiden saavuttamisesta.

Kello on ihana, se antaa mulle tunteen siitä, että oon tehnyt tarpeeksi, oon tehnyt juuri niin paljon kuin tänään pitikin, oon saanut tämän tekemisen nyt tältä erää valmiiksi. Kellottaminen myös rauhoittaa mieltä keskittymään juuri siihen, mitä kulloinkin on tekemässä ja antaa tunteen siitä, että minun ei pitäisikään olla tekemässä mitään muuta kuin juuri tätä, juuri tässä ja nyt.

Ma 14.10.19

Lainasin tosi kauniin kirjan, *Hiljainen kauneus* on sen nimi. Se on mua varten, se on just sitä mitä tavoittelen. Ajattelin analysoida siitä maalauksia, joista pidän ja lukea ainakin artikkelin maisemamaalauksesta (von Bonsdorff, 2019). Kirja pohjautuu saman nimiseen näyttelyyn, joka oli Ateneumissa nyt syksyllä, mun sydäntä särkee kun ajattelen, että en päässyt katsomaan sitä. Aiheena on pohjoismaisen ja japanilaisen taiteen välinen vuorovaikutus 1900-luvulla.

Haluaisin muutenkin käydä analyttisesti läpi mun lempimaalauksia, tutkia, mitkä elementit muhun vetoaa ja voisinko itse hyödyntää niitä.

Ti 15.10.19

Varpaat on ihan jäässä. Ulkona on tosi kaunista, -1 C. Toppatakki ei riittänyt. Ajoin päiväkodilta Meripuistoon. Koivut on ihan oranssinhehkuisia, aurinko paistoi sivulta ja hehkutti niitä. Taivas oli vaaleansininen, ihan puhdas tausta. Puut heijastuivat tosi pitkälle, meri väreili keskeltä, reunat, rannat oli paikoillaan. Pitkät varjot.

Oon tosi onnellinen. Mietin, pitäisikö antaa periksi ja tutkia jotenkin itämaisia juttuja, rauhaa, rauhoittumista. Tyyneyttä. En jotenkin haluaisi kun se on ällöttävästi muodikasta. Mindfulness on hyvä, mutta en pidä hypetyksestä sen ympärillä. En haluaisi olla osa sitä samaa pinnallisuutta, vaikka eihän sen ydin olekaan pinnallista. Haluaisin tuottaa oikeasti rauhaa, rauhallisuutta, onnellisuutta. Mussa on torjuntaa itämaisia uskontoja kohtaan, kaikkia uskontoja kohtaan. En halua mitään uskontoa. Mutta haluaisin vähän perehtyä siihen rauhaan, rauhoittumiseen, levollisuuteen. Haluaisin saavuttaa sitä. Mietin eilen, että mun taitaa olla mahdotonta maalata piirtää seesteisiä, rauhoittavia tyyniä kuvia, kun elämä on hektistä kaaosta. Jos haluan maalata jotain rauhallista, en voi itse seistä myrskyssä karjumassa ja juoksemassa.

Mua viehättää ristiriidat, huumori. Tuleeko työstä liian yksioikoinen ja tylsä jos siinä on vain rauhallisia elementtejä? Ehkä ei. Ehkä siitä tulee harmoninen. En halua työstä sekavaa, mutta jotain huumoria sinne olisi kiva sujauttaa. Ehkä se tulee. Ja ehkä mun

pitäisi alkaa tehdä työtä, eikä vaan suunnitella sitä. Haluan olla tässä, haluan olla oikeassa paikassa. En jaksa jatkuvasti kokea olevani tekemässä väärää asioita. Jos suunnittelen, tuntuu, että pitäisi olla tekemässä, koska maalaaminen kehittyy maalaamalla, ei suunnittelemalla. Jos maalaan, tuntuu, että vain maalaan päämäärättömästi, enkä suunnittele tarpeeksi tekemisiäni.

Pitää siis löytää tasapaino, ja sitähan mä oonkin hakenut, monen asian kohdalla, myös tämän. Pitäisi suunnitella jonkun verran ja sitten vaan alkaa hommiin. Tarvitsen kyllä tosi paljon näitä rauhoittumisia, meren tuijottamista, värien katsomista, kuntosalia ja saunaa. Näissä hetkissä mieli tasaantuu ja ajatuksilla on tilaa nousta pintaan.

Haluaisin, että joku sanoisi mulle, että en ole hakoteillä, että teen ihan oikeita asioita.

Tällä hetkellä mulla on kasassa seuraavat asiat lopputyöhön: Haluan maalata, ehkä akvarellia (vai akryyliä cotton duckille?), ja yhdistää siihen piirtämistä (värikynällä tai hiilellä). Haluan opiskella sitä varten lisää väreistä, saada niitä haltuun. Haluan piirtää vahvasti, paksulla kynällä. Tarkasti ja sinne päin, upeaa viivaa. Haluan vahvistaa omaa viivaani. En halua tehdä ihmistä. Haluan tehdä tosi rauhallisen, rauhoittavan kuvasarjan. Maisema tai abstrahoitu maisema. Tosi hillitty, harkittu väripaletti, rajattu. Ehkä pari vastaväriparia lempeinä. Haluaisin vahvistaa valööriasteikon käyttöä, lisätä mun skaalaa tummiin väreihin. Ehkä se voi tulla niin, että maalaan akvarellia ja piirrän vahvasti.

Pitää alkaa tehdä luonnoksia, kokeiluja. Pitää etsiä joku kuva, joka olisi maiseman pohja. Tai kuvia. Haluan tehdä sarjan. Kolme maalausta. Vähän eri aiheet tai sama asia varioituna. Muunnelmia eri tekniikoilla. Kiviä, merta, ehkä puita.

Oon niin oikeassa paikassa tekemässä tätä työtä. Tämä on mun meri, mun rannat, kivet, kalliot.

To 17.10.19

En osaa vielä paljon mitään, mun matka on vasta alussa. Haluaisin opiskella niin paljon enemmän kaikkea taidetta: piirtämistä, värejä, maalaamista, kuvanveistoa, grafiikkaa, tekstiiliä. Mutta nyt mulla on tämä tila, aika ja nämä mahdollisuudet, mitä siihen sisältyy. Ehkä voisin käydä jotain kurssia Pietarsaaren ammattikorkeakoulussa? En tiedä olisiko hyvä idea, ehkä ei. Tulee vaan aina tämä jano, ahneus, kun ajattelee, mitä kaikkea upeaa voisi opiskella. Mutta nyt on varmaan paras keskittyä tähän omaan tekemiseen.

Kävin äsken taas Meripuistossa, kun olin vienyt lapsen hoitoon. Tosi kylmä, sormet jäässä ohuissa hanskoissa, oon leikannut niistä peukalon pois, että voin ottaa kuvia. Taivas oli ihan vaaleanpunainen, Ellen Thesleff –värit horisontin Trulleivin nokassa, taitetut vaaleat pastellit.

Maalasin eilen koko päivän akvarellia ja kuuntelin dekkaria. Oli työlästä, työtä, olin iloinen kun päivä loppui ja sain lähteä hakemaan lasta. Musta tuntuu orvolta, jos kello ei ole soimassa 20 minuutin päästä, oon tullut riippuvaiseksi siitä. Maalasin ihan kivan maiseman kuvasta, jonka otin eilen aamulla, veden alta näkyy tummaa hiekkaa ja kiviä. Parasta siinä on se, että onnistuin tekemään tosi tumman akvarellin vastoin tapojani.

Tuntuu ihan vieraalta ajatus syyslomasta. En ehdi tehdä tarpeeksi edes arkena, ollaan oltu kipeänäkin, tuntuu, etten ole häävisti vielä edes käynnistynyt, niin nytkö pitäisi pitää jotain lomaa? Ei todellakaan.

Mua ahdistaa oma keskeneräisyyteni, osaamattomuuteni. Mutta eilinen oli hyvä päivä, vaikka olikin ärsyttävä. Just sellainen, että kannattaa vaan tehdä hommia, niin kyllä se tästä pikku hiljaa etenee. Haluaisin vaan jo saada aikaan niitä upeita maalauksia, joiden hahmot väistelee mua mun mielessä. En jaksaisi käydä läpi tätä pitkää, uuvuttavaa, toivottoman tuntuista polkua pimeän metsän läpi, josta ei tiedä, loppuuko se vai minä ensin, onko siellä odottamassa jotain, mitä tavoittelen, mitä haluan, mihin voin olla tyytyväinen.

Eilen illalla, juuri kun olin menossa nukkumaan ja kävelin eteisessä makkaria kohti, aloin miettiä, miksi mä teen taidetta. Mitä mä haluan tällä saavuttaa, mikä tässä on pointtina? En oikein tiedä. Riittääkö se, että tuntuu, että haluan tehdä tätä (vaikken edes aina halua), ja että haluan pakahtua upeista kuvista, saada elämyksiä? Onko tämä vain viihdettä? Miksi haluaisin tehdä vain viihdettä? Mutta ehkä tämän voi ajatella niin, että esimerkiksi viihdekirjallisuus on viihdettä, se ei kosketa syvältä, se ei vaikuta sieluun, se ei muuta meitä ihmisenä, se ei saa näkemään ja kokemaan maailmaa toisin, syvemmin. Mutta kirjallisuus saa. Ehkä joku ihan kiva taulu, sisustustaulu on viihdettä, mutta sitten se mihin pyrin, on kuin hyvää kirjallisuutta.

Pyrin koskettamaan ihmisiä oikeasti, välittämään niille jotain perustavanlaatuisen upeaa, tärkeää, elämän olennaisinta sisältöä ja olemusta. En tiedä pystynkö siihen, mutta se on tavoitteena. Ovatko nuo zen-kuvat merestä sitä mitä haluan tehdä? Haluan tuoda ihmisille rauhallisuutta, levollisuutta, kauneutta. Taiteilijana haluaisin olla rauhoittava, vaikka ihmisenä en usein olekaan. Kun ajattelen vaikka Ellen Thesleffin töitä, en voisi kuvitella niitä upeammiksi. Ne tavoittaa niin suurta kauneutta. Maailma on parempi kun ne työt on olemassa ja niitä voi katsoa ja ajatella. Tämä työ on tärkeää, sellaisen kauneuden tavoittaminen on tärkeää.

Pe 18.10.19

Mark Rothko sanoi, että se teki isoja tauluja, jotta niihin voisi upota. Niiden maailmaan voi upota. Siinä on pointtia, ehkä munkin pitäisi tehdä isoja töitä, koska haluan upottaa katsojat maailmaani.

La 19.10.19

Mulle tuli kauhea ahdistus yöllä. Tuntuu, että oon ihan irrallaan Kankaanpäästä ja taideyhteisöstä. En pärjää yksin. Näpertelen jotain pikku akvarellimaisemia valokuvista. En näe, mitä muut tekee. Niin kuin Mirva sanoi, siellä saa väkisinkin vaikutteita muilta. Kehittyy, kun näkee mitä ja miten muut tekee. Yksin kotona jää helposti pyörimään omaa pientä ympyrää.

Su 20.10.19

Maalasin heti aamulla, ennen aamupalaa. Oli upeaa, toivoa herättävää pystyä tekemään niin, lapsi oli yön hoidossa. En laittanut tiukkaa ponnaria, laitoin ja otin heti pois, laitoin huolettoman taiteilijan rennon nutturan pääläelle kuvastamaan mun sisäistä vapautuneisuutta, joka tulvii paperille kontrolloimattomina värivirtoina, läntteinä, vesilätäköinä. Haluan vapautua, olla onnellinen.

Ke 23.10.19

Kyselin maanantaina kansanlauluyhtyeessä, mitä on kansanmusiikki. Vastaus ei ollut selkeä, ilmeisesti se on aika vaikeaa määritellä. Ensin on ollut karjan kutsuhuutoja ja runolaulua. Sitten keskiajalla kehittyi kristinuskon tulon myötä arkiveisuja, balladeja, rekilauluja. Kansanmusiikille on nykyäänkin tyypillistä perinteen kulkeutuminen ihmiseltä toiselle. Opitaan muilta, ja tehdään niistä sitten omia versioita. Tanssi liittyy kansanmusiikkiin usein, mutta ei aina. Kysyin, miten joku nyt sävelletty laulu voidaan määritellä kansanmusiikiksi. Ne sanoi, että joku soittelee esimerkiksi polskia, ja säveltää sitten oman polskan, eli säveltää jotain, mikä sopii vanhoihin kansanmusiikin muotoihin. Ne selitti, että monet nykytekijät myös uudistaa kansanmusiikkia. Että voi tehdä jotain tosi radikaalistikin perinteestä poikkeavia asioita, jotka sitten kuitenkin katsotaan osaksi tätä genreä tekijöiden kansanmusiikki-taustan vuoksi. Funktionaalisuus on myös yksi olennainen kansanmusiikkia määrittelevä piirre: laulu syntyy jossain hetkessä, jostain tekemisestä.

Tämän mukaan mun laulut voisi olla kansanmusiikkia, ihan niin kuin oon ajatellutkin että ne on. Oon esimerkiksi laulanut koko ajan kun oon hoitanut lastani: se on funktionaalisuutta, että laulaa vaipanvaihdoista kun vaihtaa vaippaa. Pitäisi lukea runolaulusta ja muustakin lisää, haluaisin tietää, asettuuko mun hyminät johonkin kansanmusiikin genreen. Laulan olotilaa, tunnelmaa, mielialaa näkyviin, luonnostelen laulua. Mun lauleskelu on samaa kuin intuitiivinen piirtely, ne molemmat syntyy keskittyen, siinä hetkessä.

Lauloin lauluyhtyeessä pätkän mun hyräilyjä, että ne tietäisi millaista juttua teen ja että saisin niiltä kommenttia siihen, onko mulla oikeus sanoa tätä laulamista kansanlauluksi. Ne sanoi, että mulla on ehdottomasti oikeus ajatella ja sanoa niin. Musta on ihanaa ajatella, että mä kiinnityn kansanmusiikin perinteeseen, että mun tekeminen on osa tätä jatkumoa, että sillä on nämä paksut juuret.

Kysyin vielä duureista ja molleista. Aiemmin oon luullut, että suomalainen kansanmusiikki olisi enimmäkseen mollissa, mutta näistä lauluista monet onkin duurissa. Ne sanoi, että aikanaan kun laulut on kulkenut kylästä kylään, ei ole ollut yhtenäistä viritysjärjestelmää. Jossain pikku kylissä ei ole ollut mitään pianoa, joka olisi ollut samassa vireessä kuin Suomen kaikki muutkin pianot, ja jonka mukaan olisi voinut virittää viulut. Ihmisillä on ollut omia virityksiä soittimiin, ne on itse virittänyt ne sen mukaan, mikä on kuulostanut hyvältä. Ei ole myöskään noudatettu puhtaasti duuri-molli -asteikkoja, vaan seassa on saattanut olla ihan omia säveliä, ihan omia asteikkoja. Mutta sitten kun nämä laulut on kerätty ja nuotinnettu, ne on tungettu klassisen musiikin asteikkoihin, ne on siistitty ja pelkistetty.

Ihan huikeaa. En ole ikinä kuullut tästä. Tuossa siistimisessä on menetetty hienoja, omia asteikkoja. Kysyin, tekeekö nykyään jotkut kansanmuusikot omia virityksiä tai asteikkoja. Ne sanoi, että ei, se ei olisi kätevää, se kuulostaisi oudolta kuuntelijoiden korviin eikä voisi soittaa yhdessä muiden kanssa, mikä on kuitenkin tosi olennainen osa kansanmusiikin tekemistä. Sanoin, että kuvataiteissa haetaan juurikin omia juttuja, että oma ilmaisu ja yksilöllisyys on tosi tärkeää. Se erottaa näitä toisistaan, kansanmusiikkia ja kuvataiteita. Tosi kiinnostavaa.

Oon tunnin viikossa vaihto-oppilaana, kansanmusiikin opiskelijana. Ihan upeaa, että oon päässyt tuohon maailmaan mukaan.

To 24.10.19

Oon janoinen, ahne taiteelle, kirjoille, elämyksille. Haluan nähdä ja kokea taidetta, pakahtua sen äärellä, kokea olevani samaa jatkumoa, ajatella itku kurkussa olevani

myös taiteilija, ihan niin kuin nämä upeat tässä, näiden töiden tekijät. Haluan päästä maalaamaan, haluan tehdä isoa, pelkistettyä, monokromaattista.

Ihanaa. Taas on puhtia, ideoita, näkymiä. En tiedä onko enää, kun menen työhuoneeseen, saanko ne houkuteltua mukaan, konkretisoitumaan aineeksi, aineellistumaan paperiksi, kankaaksi, väreiksi. Mutta halua on. En kyllä vielä voi maalata tänään, kun oon angiinassa.

Pe 25.10.19

Tein upeita pieniä kuvia luonnoskirjaan! Oranssia, hehkuvaa, abstraktia maisemaa, onnea, iloa, väreilyä, lupausta.

Ma 28.10.19

Äsken oli kansanlauluyhtyeen tunti. Ihan upeaa, laulettiin karjankutsuhuutoja, tosi kovaa ja korkealta, kehon tuki vahvana, pitkä ääni vaihtui uudelle äänelle ylhäältä päin. Toinen laulu oli nasaalia, toinen oli rintäänellä, molemmissa piti ajatella, että laulu tulee ulos rintakehästä.

Ehkä voisin mennä tekemään meren rannalle talvikävelyjä, hakemaan lauluja. Ehkä voisinkin maalata mun laulut, eikä niin päin, että laulaisin mun maalaukset.

Kaikki on valaistuksesta kiinni. Mun elämä on sama, mutta näyttäytyy ihan erilaisena kun mun mielialat vaihtelee, heittelee äärilaidasta toiseen. Meripuistossa ei ollut harmaata vaikka lehdet on tippunut, oli hehkuvaa, punaoranssia, okraa, oliivinvihreät kuuset. Aamuaurinko hehkutti niitä valolla niin paljon kuin pystyi, sydämensä kyllyydestä. Taivaalla lensi joutsenaura. Uskomaton näky. Tulinen aura kulki halki taivaan, aurinko poltti sen liekeiksi. Siniharmaata taivasta vasten näytti oikeasti kuin linnut olisi ollut tulossa, siipien liike oli tulen lepatusta. Ihan maagista. Hetkeä myöhemmin tuli toinen aura, aurinko oli jo vähän korkeammalla, hehku puista oli

himmennyt, ja tämä aura lensi mun ja auringon välistä, ihan mustana. Mikä mieletön ero.

Limingan taidekoulun opettajan Raine Kärkönen rentoutusvinkit olisi nyt tarpeen, kun se neuvoi, miten saada takaisin rentous tekemiseen, jos on alkanut lukkiutua tai ahdistua. En vaan yhtään muista mitä ne oli kun en ehkä kuunnellut, ihmettelin vaan että mitä se puhuu, mulla oli koko sen kevään flow päällä. Sain aikaan monta upeaa työtä. Tein paljon, tein koko ajan, en ollut ikinä ennen tehnyt niin, joka päivä, koko päivän, saanut opetusta, saanut omistautua tälle upeudelle. Sitä se Raine ainakin sanoi, että se jossain hulluudessa vaati itseään maalaamaan tai piirtämään tietyn määrän ennen kuin ansaitsi aamupalan, että ei saa olla liian ankara, se vain tappaa luovuuden. En muista muuta.

Rennon työskentelyn aloittamisessa mua auttaa ainakin jokin konkreettinen tekeminen, josta pääsee liikkeelle: väriopin opiskelu, muiden töiden analysointi, valokuvaaminen tai maalaaminen realistisesti. Intuitiivinen luonnostelu toimii myös, ja minkä tahansa rentouttavan asian tekeminen.

Mun pitäisi keskittyä lopputyöhön. Puuhastelen, teen mitä sattuu. Haluaisin fokuksen kirkkaammaksi. Ehkä se fokus onkin vaan siinä, että maalaan abstraktia maisemaa, tuli mitä tuli. En voi kontrolloida sitä etukäteen. Voi tulla värikästä ja rauhatonta tai vedenalaisia zen-maisemia. Pitää vaan päästä tekemään.

Nyt ei ole ollut työskentelyn kannalta hyvä jakso. Neljä viikkoa on oltu kipeänä lapsen kanssa. Miten olisin voinut saada mitään tehtyä? Ja nyt oon taas toipilaana, kerään itseäni kasaan.

Pitää muistaa, että viime tammikuussa olin vielä niin uupunut, että jäin sairauslomalle. Mun pitää suojella itseäni manialta ja uupumiselta. Kukaan muu sitä ei tee. Tärkeintä on voida hyvin.

Ti 29.10.19

Maalauksen opettaja soitti palautetta kurssista ja kehui mun töitä. Epätodellista. Mulla on ollut niin epävarma olo. Enkä tiedä vieläkään, pitäisikö sitä uskoa. Tyylinikkari, se sanoi, kehui värejä, pelkistystä, tekstuuria, sanoi että liikun taitavasti abstraktin ja realismin välillä, katsoja tunnistaa, että tuolla rannalla minäkin olen ollut, mutta silti siinä on jotain erityislaatuista. Aikamoista. Itsestä on tuntunut, että mitä mä vaan näitä akvarelleja väkerrän, nämä on yhdentekeviä. Tänään just ajattelin, että ehkä se pitää vaan todeta, että mä en oppinut akvarellia, liian vaikeaa minulle. Tuntuu että muut osaa pyöritellä värejä ja kerroksia niin upeasti, minä vaan räpellän jotakin, toistan samaa päivästä toiseen, kyllästyneenä ja ahdistuneena.

Ajattelin illalla ihania taidekokemuksia, milloin taidetta on ollut ihana tehdä ja nähdä, ja mitä haluaisin nyt tehdä. Pitää yrittää unohtaa välillä lopputyö, ettei vaan tavoittele jotain massiivista, mikä tuntuu niin isolta, että lamaan tuu kokonaan. Haluaisin maalata Valkohietan hiekkakuvioita, maalasin kaksi juttua niistä tänään akryylillä. Tuli ihan kivoja, niissä voi olla potentiaalia. Oli kiva maalata, vapaata ja mukavaa.

Ke 30.10.19

Joillakin yksityiskohdilla on tosi paljon merkitystä. Niin kuin työhuoneen tunnelmalla. Kuntosalille mentäessä reenivaatteiden pitää olla ihanat, houkuttelevat. Vastahakoiset asiat pitää houkutella esiin ihanilla yksityiskohdilla. Myös rutiini on tärkeää, muiden asioiden vetovoima ei riitä, jos rutiini on unohtunut.

Mulle kaikki taide on samaa, saman asian eri ilmentymää. Mua kiehtoo se, miten saman tunteen, asian, tunnelman voi tavoittaa eri reittejä, eri näkökulmista runolla, laululla, maalauksella. Miten ne täydentää yhdessä vaikutelmaa, syventää kokemusta.

Mulle on tosi tärkeää, että saan rentoutuneen, hyvän olon, että voin työskennellä. En ole yhtään ahdistustaiteilija, joka ammentaisi ahdistuksesta. Se vain sammuttaa ja lukitsee kaiken. Mun ajattelu ja tekeminen syttyy upeista asioista ja kokemuksista. Rentoudesta.

Musta on ihanaa ajaa Meripuistoon aamulla ja katsoa siellä auringonnousua, miten se alkaa hehkuttaa vastarannan puita, kultaa sivuvalolla koivujen rungot. Tänään tuuli hiukan, meri väreili, ihan rannan tuntumassa oli tyyntä.

To 31.10.19

Ajattelin salilla polkuja, teitä, reitistöjä. Miten ne kulkevat, risteävät iholla, maastossa, mielessä, rannalla aallon jälkinä. Aalto poistuu ja jättää viivan. Aalto poistuu, jää viiva.

Jos tekisikin klassista musiikkia, se kuulosti niin ihanalta venyttelyssä. Hienovaraiselta, jännitteiseltä, hiljaiselta, täynnä hiljaista dramatiikkaa, ei mitään raakaa, lupaus jostain enemmästä, yhteys johonkin enempään.

Mä ajattelen, että kaikki musiikki ja taide tulee jostain samasta, syvältä korkealta, jostain yhteisestä. Siksi sen tunnistaa, siihen saa yhteyden joskus tehdessä ja silloin syntyy töitä, jotka välittää tuota yhteyttä. En edes tiedä uskonko noin, onko tuo yliluonnollista, uskonko mihinkään yliluonnolliseen. Ehkä kyse on vaan peruskokemuksista, joita taiteessa parhaimmillaan tavoittaa.

Mietin äsken suihkussa, miksi taiteen tekeminen on ihanaa ja rentouttavaa harrastuksena ja miksi se muuttuu niin helposti hankalaksi ja työlääksi. Harrastus virkistää, on palauttavaa taukoa muusta, antaa tunteen, että pystyn tällaiseenkin, vau, oonpa mä lahjakas. Ja sitten voi viikon miettiä sitä työtä ja taas jatkaa sitä seuraavalla kerralla. Ekat kerrat kun sekoitin öljyvärejä olin ihan huumaantunut. Ymmärsin, että se ei olekaan kaikkia yhdistävä kokemus kun kerroin siitä ystävälleni, joka myös maalaa. Tuntui, että leijun, että oon saanut huumeita, että koen suurinta mahdollista riemua onnea ihastusta, rakastumista. Se oli aivan mieletöntä.

Mitä jos tavoittelisi taiteen tekemisessä harrastelijameininkiä? Tekisi tästä taas itselleen ihanan harrastuksen, mutta sitten vaan pitäisi välillä näyttelyitä. Ja kyllähän harrastelijatkin pitää. Mun mahaan muotoutuu kova möykky kun stressaan, kun ajattelen taiteen tekemistä työnä, kun oon hermona siitä mitä pitäisi saada aikaan.

Haluan sen pois. Haluan saavuttaa onnellisen ja helpon olotilan, jossa on vain voittajia. Haluan nauttia tekemisestä.

Kuuntelen Eckhart Tollen *Läsnäolon voimaa* (Tolle 2019). Alkupuhe oli vastenmielinen, siinä se vuolaasti kehui itseään ja tätä kirjaa, kuinka se on mullistanut ihmisten elämää, esittäytyi totuuden tietäjäksi ja kertojaksi. Mutta itse kirja on hyvä. Mindfulnessia. Ole läsnä hetkessä niin valaistut. Ei ole muuta kuin tämä hetki. Muu on harhaa. Mennyttä ei ole, tulevaa ei ole. (Tolle 2019) Mä oon jossain määrin päässyt jo näihin ajatuksiin, osaan jo osittain elää näin, onnellisena. Koen, ajattelen, että tämä on mun parasta aikaa, elämä on tässä ja nyt. Mun elämä on ihan täydellistä nyt. Kyllähän moni asia voisi olla paremminkin, mutta niinhän elämässä aina on.

2.3 Marraskuu

Pe 1.11.19

Haluan luoda taidetta, johon katsoja kokija uppoaa. Haluan luoda meren, johon vajotaan, josta ei haluta pois. Täydellisen rauhan, tunnistamisen, rauhoittumisen tilan, täydellisen tilan, jossa on kaikki eikä mitään.

Mietin tänään, mitä se tarkoittaa, että minää ei ole. Tarkoittaako se sitä, että kun on vain tämä hetki ja se on kohta ohi, mitään ei oikeastaan ole olemassa, kaikki katoaa lopulta, heti, kohta. Minä olen olemassa vain hetken, kohta mitään tätä ei ole mikä nyt on. Kaikki katoaa, millään ei ole lopulta merkitystä. Jos nyt on huono hetki, sillä ei ole merkitystä, koska kohta tätä hetkeä ei enää ole. Voimme olla vapaita ja läsnä. Vapaita.

Lähetin äsken Nabbteerille suunnitelmaa. Kaipa se on ok, siitä voi tulla upea. On vaan vielä niin paljon mikä epäilyttää.

Mietin olisiko parempi vaan antautua. Alkaa käyttää kaikki aamut johonkin ihanaan ja sitten rentona tehdä töitä pari tuntia? Kello on nytkin jo 12, oon vaan murehtinut koko aamun, en halua murehtia.

Mitä jos en tänäänkään saa mitään tehtyä? Ajatukset huutaa, ne ei halua odottaa pääsyä paperille, ne tönnii toisiaan jonossa, vyöryy eteenpäin niin kuin väkijoukko Intiassa.

Eilen oli kivaa, kun en oikeastaan maalannut, väritin vaan pari tuntia, enimmäkseen olin salilla. Alkuviikon join liikaa kahvia, nukuin huonosti. Kaksi kuppia kahvia päivässä on maksimi.

La 2.11.19

Sataa lunta. Oon kiireinen. Rauhaton mieli hamuaa lisää kahvia, pelkää lapsen heräämistä päiväunilta, kuuntelee kauhuissaan pinnasängyn narinaa, leivät ja kahvit katettuina ikuisesti pesemättömälle olohuoneen pöydälle. Kaikki pitäisi tehdä nyt. On kuin se yön hetki, kun kaikki tuntuu tärkeältä, suhteellisuuden taju katoaa, kaikki on tekemättä ja pitää saada valmiiksi nyt. Yritän olla tosi zen, rauhallinen kivi veden pohjassa, vesi kulkee päälläni minä olen paikoillani olen rauha, mutta en ole. Olen hälisevä tyhjyys, rauhaton ja sinkoileva, rumat välkkyvät jouluvalot kaikissa räikeissä väreissä, liian kirkkaat.

Kaadun, horjun niin helposti. Ajattelin jo, että voin hyvin, mutta olen heti poissa tolaltani, jos tulee jotain lisää tekemistä. Käyn niin kierroksilla, että tuntuu, etten selviä mistään ylimääräisestä. Selviän kovin vähästä.

Ma 4.11.19

Oon hermona Kankaanpään vierailusta, ohjaajien tapaamisesta. Mitä mulla on niille näytettävänä, mitä pitäisi olla? Haluaisin olla rento ja onnellinen, mutta olen hermokimppu.

Mitä jos ne sanoo, että mitä sä täällä teet, meidän ohjattavana? Haen ideoita, näkemystä, arvostan niitä taiteilijoina tosi paljon. Ehkä se riittää. Tänään oli kiva maalauspäivä. Valuttelin vesiä ja värejä levyille, tein akryylillä.

Ti 5.11.19

Luin viime yönä tosi hyvää kirjaa, Hanna Rytin *Rakkaudettomuus* (Ryti 2019). Se kiteyttää nasevasti ajan ilmiöitä. Hahmot hakee merkitystä elämäänsä, ei sitä tule. Lilja saa taulun valmiiksi, onnen tunne on sekunnissa ohi, sitten pitää aloittaa uuden tekeminen.

Mä oon ainakin jossain määrin alkanut sisäistää elämän arvostamista. Kaikki on kesken ja kaikki on valmista, aina. Elämän syvin olemus on ristiriidoissa. Upean paradoksaalista. Asioita voi tavoitella, mutta ne ei tule ikinä täysin valmiiksi, ja jos tulee, on kohta jokin uusi asia tehtävänä ja kesken. Pitää olla läsnä tässä hetkessä, mitään muuta ei ole olemassa.

Ke 6.11.19

Junassa! Pääsin ja ehdin! Yhdet pitkät punaiset, niin olisin myöhästynyt.

Jännittää mennä Kankaanpäähän. Tavata ohjaajia, opiskelukavereita, oon niin tipahtanut kaikesta. Oikeasti teen varmaan ihan hyvää työtä, ihan siinä missä muutkin. Ei vaan ole enää kunnan kosketusta muihin. Oma tekeminen ei kiinnity muiden työskentelyyn.

Väsyttää. Ihailen Nabbteeriä niin paljon, että mulla on niistä vähän alemmuuskompleksi. Pitää unohtaa se, ja ajatella, että ne on vaan mun opettajia.

Oli mukavaa, vietin päivän Tampereella Annen kanssa, käytiin katsomassa monta näyttelyä. Sara Hildenissä oli Juhani Harrin esinetaidetta. Ei ollut yhtään mun juttu, mutta oli aivan ihanaa päästä katsomaan taidetta. Mun täydellinen kaupunkipäivä sisältää mahdollisimman paljon taidetta, intialaisen ravintolan lounaan ja kahvilan itsetehtyä salmiakki-suklaajäätelöä. Hyviä keskusteluja, aurinkoinen tammikuulta tuntuva pakkaspäivä. En katsonut kaupunkia, pilviä, valoa taivaalla, rakennuksissa, koskessa, katsoin Annea, käveltiin laihan urheilijan vauhtia galleriasta toiseen, se harppoi kaksi porrasta kerralla, minä puuskutin perässä.

To 7.11.19

Huh. Mulla oli Nabbteerin kanssa äsken tunnin tapaaminen. Ne oli tosi kivoja, tuli hyvä olo. Näytin kuvia ja mun pieniä maalauksia niille, ne kommentoi, antoi kaikenlaisia ideoita. Puhuttiin koosta. Maria sanoi, että ihminen on tietyn kokoinen, me voidaan astua tietyn kokoiseen työhön. Ihan pienet työt voi olla tosi vaikuttavia, mutta niihin on hankala astua sisälle. Laululla astuu sisälle työhön.

Nyt haluan mennä rannalle, ihana päästä sinne huomenna, meen käymään Valkohietalla, kerään hiekkaa, haluan kokeilla hiertää japaninpaperille rannan jäätä. Liottaa paperia vedessä. Sulattaa jäätä paperin päällä, kankaalla, katsoa, mitä siitä syntyy. Nabbteerillä on ihanan orgaanisia lähtökohtia ajattelussaan.

La 9.11.19

Mä oon tosi väsynyt. Jännitin niin paljon ohjaajien tapaamista, että olin ihan tyhjentynyt sen jälkeen, lopen uupunut, melkein nukahdin istualleni koulun aulaan. Ja sitten oli vielä edessä kuusi tuntia odottelua ja matkustamista ennen kuin olin kotona Kokkolassa.

Tulee vähän parempi olo kun kirjoittaa. Kankaanpää tuntui tosi tutulta ja vieraalta samaan aikaan, kun oon just äsken asunut siellä, enkä nyt yhtäkkiä asukaan. Haluaisin itselleni sen taideyhteisön. Tuntui, että olisi jo aiemmin pitänyt mennä käymään siellä, tulinkin taas hetkeksi osaksi sitä yhteisöä. En ole vain ite-taiteilija, joka yksin räpeltää jotain pikku-akvarelleja, vaan mun työ tuli validoiduksi. Oli tosi kiva kun Maria kehui jotain mun töitä, ja ne sanoi, että hyvältä näyttää. Janne sanoi, että se ei halua nähdä tammikuun seminaarissa mitään valmista, että sitä kiinnostaa tämä prosessi. Mitenkähän sitä pystyy esiintymään sitten avajaisissa? Koko juttu jännittää muutenkin niin paljon jo nyt. On niin latautunut.

Ma 11.11.19

Mä en voi oikaista. En voi jättää tarpeellisia, maalaamisen ulkopuolisia reuna-alueita hoitamatta. En voi alkaa maalata, en tiedä mitä tehdä, mikä on mielekästä juuri nyt, jos en ensin tee mitä pitää: kirjoita itseäni läsnäolevaksi tähän hetkeen, tähän ruumiiseen, käy kävelyllä lumisateessa, sauno, selvittele ajatuksia, hae hyvää oloa, selkeyttä, rauhaa. Sitten voin katsoa työtä, miettiä mitä ohjaajat sanoi, mitä pitäisi ja kannattaisi nyt tehdä, mitä haluan tehdä. Jos vaan alan tekemään, olen levoton ja ahdistunut ja jossain muualla, en tiedä missä.

Mieli on siksakkia. Ehkä nuo mun viivat kuvaakin mun mielenliikkeitä. Pyrin rauhallisuuteen, rauhalliseen maisema-abstraktioon, mutta oon ihan epävarma, heittelehtivä, horjuva. Sen keskeltä yritän pinnistellä kohti tyyntä vedenpintaa, tyhjää maisemaa, jossa voin vain olla, ihan rauhassa, ihan tyhjänä, ihan tyyneenä.

Ehkä on hyvä kun tulee talvi. Meri rauhoittuu, pysähtyy, ehkä minäkin rauhoitun ja pysähdyn. Ehkä talvinen meri on enemmän sitä, mitä haluan kuvata kuin iloinen kesäpäivä. Vaikka työskentely ulkona ei nyt sitten enää onnistukaan näin kylmällä, voin silti käydä meren äärellä, vaikka joka päivä. Se ilahduttaa mua tosi paljon, tieto meren läheisyydestä. Oli hankalaa ja orpoa elää Kankaanpäässä kaukana merestä.

Kaksi angiinaakin vei voimia tosi paljon, laski peruskuntoa. Ja ylihuomenna mulla on taas käden leikkaus. Sekin taitaa hermostuttaa. Olenko terveenä, että pääsen leikkaukseen, miten se menee, miten lapsi suhtautuu muhun kun olen lääketokkurassa ja kipeänä. Toivottavasti mun ei tarvitse levätä pitkään leikkauksen jälkeen. Ehkä voin jo loppuviikosta tulla tekemään töitä?

Su 17.11.19

Perjantaina kävin kotona työhuoneella, tein vain aamupäivän hommia, gessosin pohjia. Olin ostanut uusia teloja, vaahtomuovia, pienen, oli tosi kiva. Tuli aika sileää.

Ma 18.11.19

Ihan kiva olo. Mua kyllä kroonisesti ahdistaa työskentely. En osaa ajatella vain että jee, huomenna menen kotiin maalaamaan, ilman että vatsanpohja kiristyy. Selfhelp-kirja *Saa mitä haluat* sanoo, että pitää muuttaa kysymyksiä, niin saa paremman elämän (Koppelomäki 2019). Mutta en tiedä, tuleeko ahdistus mun mieleen kysymyksinä. Yritän olla rento ja leppoisa, mutta oikeassa silmässä nykii elohiiri. Onhan tämä kaikki stressaavaa. Kirjassa kysyttiin, mitä haluaisit eniten, vastasin mielessäni: levätä, lorvia, lukea, mässyttää, katsoa jotain leffaa tai sarjoja. Taidan olla aika väsynyt. Sitä ei itse ensin huomaa, paahtaa vaan menemään ja käy kierroksilla, heräilee keskellä yötä.

Eilen sain mentyä 22.30 nukkuun. Koppelomäki sano, että se kysyy joka ilta yhdeksältä itseltään, monelta se aikoo tänään mennä nukkumaan. Että sillä tavalla se on saanut itsensä menemään aikaisin nukkumaan, muuten se valvoisi. Että jos tekee jonkin päätöksen, siitä pitää seurata toimintaa, ja jotkut asiat pitää päättää joka päivä uudelleen. Pitää olla kolmio: tavoite, toiminta, ihmiset. (Koppelomäki 2019)

Mulla on tavoitteena tänä vuonna voida paremmin, ja saada koulu suoritettua ja kehittää taiteellista ilmaisua mun omaan suuntaan. Tämän kaiken mahdollistaa muutto Kokkolaan, kuntosali, ulkoilu, mummo, ystävät, unen lisääminen, hyvä ravinto, lukeminen.

To 21.11.19

Mietin performanssia, jossa kirjoittaisi tosi hitaasti kiire, kiire, kiire. Sana hermostuttaa, tekeminen rauhoittaa. Luulen, että siinä hermostuisi. Tai kirjoittaisi tosi nopeasti rauha, rauha, rauha. Aina rauhattomuus voittaa, se on valmiina, kytee pinnan alla, kuristelee nurkan takaa, hyökkää esiin pienestäkin vihjeestä, sitä ei tarvitse maanitella.

Viiden suhde yhteen. Niin monta hyvää asiaa pitäisi olla yhtä huonoa kokemusta torjumassa, kertoo psykologi Maaret Kallio kirjassaan *Lujasti lempeä* (Kallio 2016).

Muuten emme voi hyvin. Niin vahvasti ihminen on ohjelmoitu reagoimaan kielteisiin kokemuksiin: hälytystila pitää saada nopeasti päälle, jotta selviäisimme hengissä.

Tajusin, että en ole pitänyt syyslomaa. Nyt oon parin viikon sairauslomalla, enkä pidä sitäkään. Tuntuu, että oon saanut niin vähän aikaan, ettei ole varaa lomailia ja levätä, vaikka oon tosi väsynyt. Tuntuu kauhean vaikealta ajatella, että vain lomailisi, lorvailisi, edes yhden päivän.

Ristiriitaisesti haluaisin olla tosi rauhallinen, ja sitten haluaisin että maalaaminen olisi koko ajan upeaa, huumetta. Mutta eihän se voi olla. Jos teen vain pohjia, eihän se tunnu hienolta. Se tuntuu työltä, jota en haluaisi tehdä, tai parhaimmillaankin se on mitäänsanomaton. Mutta eihän se voisikaan tuntua muulta! Silti noina päivinä on aina pettynyt olo siitä, ettei ole saanut mitään aikaan. Mitään taidetta siis. En ole saanut mielellöntä hyvän olon tunnetta, ja olen alamaissa. Tämä on kieroutunutta, vähän sairaalloista. Pitäisi opetella suhtautumaan tähän vähän rauhallisemmin, pienemmillä odotuksilla.

Eilen oli hyvä päivä, sellaista tämä on parhaimmillaan: kevyttä leikkiä, mukavaa, rentoa, syntyy jotain uutta, aukeaa kiinnostavia suuntia ja näköaloja. Joka päivä ei voi olla tuollaista.

Pitää tehdä joo, mutta aivan yhtä paljon tässä on kyse henkisistä prosesseista. Miten saada mieli taltutettua, vaikenemaan, lopetettua sen ahdistus, että kykenee työskentelemään. Keskittymisestä, onnellisuudesta. Miten paeta ahdistusta hetkeksi, päiväksi, niin että voi maalata.

Pe 22.11.19

Tällä viikolla oon maalannut jonkun verran Valkohietalta kerätyllä hiekalla.

Tänään on tosi hyvä päivä. Maalasin jo heti aamusta kivoja juttuja. Valkoisia aaltoja pohjille. Yritän tehdä hiekan jälkiä. Näyttää aika lupaavalta.

Ma 25.11.19

Mun mielestä on mystistä miten liike ja energia, mieliala siirtyy tauluihin. Niistä näkee heti, millä mielellä ne on tehty. Se on tosi kummallista.

Voi että mun on vaikeaa antaa itselleni lupa tehdä mitä oon tekemässä. Maalatessa sille on lupa, mutta ei aina edes siinä, silloinkin kummittelee muut tekemiset joskus mielessä. Mutta oikeastaan aina muulloin on sellainen olo, että joutuu vähän anteeksipyydellen perustella, miksi ei ole maalaamassa. Miksi on selvittelemässä maalaustarvikkeita, miksi kirjoittaa, miksi on tauko, miksi juo kahvia, ottaa nokoset, käy kävelyllä. Kaikesta oon itselleni selityksen velkaa. Haluan oppia asettumaan, olemaan rauhassa. Haluaisin olla rento rennompaa huoleton. Mutta toki siihen oon nyt pyrkinytkin: nukun enemmän, yritän syödä hyvin ja ulkoilla joka päivä.

Ti 26.11.19

Päivä käynnistyi lupaavasti pleksin sahaamisella. Keskeytyi, kun piti mennä viemään taulu kehystettäväksi.

Haluaisin tehdä niin monta asiaa, mutta aika valuu hiekkana sormien välistä. Haluaisin kirjoittaa, maalata, mennä kävelylle lumiräntäsateeseen, nukkua nokoset ja leikata pleksin valmiiksi. Mutta aikaa tähän kaikkeen on vain tunti ennen kuin pitää hakea lapsi hoidosta. On ahdistavaa, kun toiveet ei mahdu aikaikkunaan. Mä tarvitsisin tunnin unet, 20 min kirjoittamista, 20 min kävelyn, ehkä tunnin pari sahaamiseen ja hiomiseen, ja muutaman tunnin maalaamiseen. Eli noin 5-6 tuntia. Sitten olisi tyytyväinen olo. No ei olisi, siltikin tuntuisi, että en olisi maalannut tarpeeksi ja yhä olisi kaikenlaista tekemättä. Aina on.

En tiedä, käytänpö liikaa aikaa erilaisiin kokeiluihin. No en. En halua vielä jumittaa, sen pitää tulla luonnostaan, niin että on pakko jatkaa jotain tiettyä tekemistä, koska siitä ei saa kyllikseen.

To 28.11.19

Sydän pyörii rinnassa, jäinen pallo rintakehässä, kun ajattelen taidetta, jota en ole tehnyt, kursseja joita en ole käynyt, menetettyjä mahdollisuuksia. Mä oon hankkinut itselleni valtavan ahdistuksen ryhtymällä taiteilijaksi.

Vahva läsnäolo taitaa yhdistää kaikkia asioita, mitä elämässä rakastan, kaikkia parhaita kokemuksia, jotka on antanut mulle eniten. Niissä kaikissa oon ollut täysin läsnä. Taiteen teko, laulaminen, lapsen kanssa oleminen. Kaikki ilon ja onnen hetket.

2.4 Joulukuu

To 5.12.19

Jäät on niin upeita, ja kivet. Kivien kohdalla jäässä on pyöreitä aukkoja rannan tuntumassa. Rannassa pyörii ruosteenväristä vettä, se on tehnyt ihan upeita kuvioita jäähän. Niin hienoja värejä ja kuvioita. Punaiset poijutkin on aivan upeita joka valossa ja säällä. Rannalla on aivan ihana käydä kävelyllä.

Menen koko ajan asioiden edelle. En elä tässä hetkessä, tässä jossa saan olla ihan rauhassa, vaan jotenkin tuntuu kiireiseltä. Olin ajatellut, että tällä viikolla en tee maalaushommia, ja nyt tämä aika on loppuillaan. Tuntuu, että tässäkö tämä lepotauko nyt oli, en ole vielä toipunut! Haluan jatkaa lepoa. Oon nyt sairauslomalla uupumisen takia.

Pe 6.12.19

Mulla on sulaisen kiireinen olo. Haluan ehtiä tehdä kaikkea kivaa. Haluaisin vähän maalatakin, mutta työhuone on niin kaaoksessa, etten taida viitsiä edes mennä sinne, ennemmin kirjoitan kun lapsi voi herätä milloin vain.

Su 8.12.19

Huomenna yritän alkaa tehdä vähän kouluhommia. Yritän silti mennä terveys ja hyvinvointi edellä, tehdä vain vähän, ei täysiä päiviä. Haluan toipua, en rasittaa lisää. Taiteen tekeminen ja koulu stressaa mua tosi paljon, jo tämän kirjoittaminen tänne nostaa mun stressitasoa ikävästi.

Ke 11.12.19

Tanja linkkasi mulle kiinnostavan jutun siitä, mitä uupumus merkitsee aivojen kannalta (Lehtola & Mantu 2019). Että aivot suojelevat itseään antamalla burnoutin kokemuksen ja sitä pitää kuunnella, että aivot saa toipua. Siinä vaiheessa aivoista on jo tuhoutunut osia uupumuksen vuoksi. Monet mun sisäiset äänet oli siinä jutussa. Kokemus siitä, että oon väärällä alalla, en kykene yhtään mihinkään, en jaksa mitään, oon ihan huono ja saamaton, mun ei varmaan pitäisi edes tehdä taidetta, muutkin huomaa kohta miten huono olen. Nämä ajatukset ei olekaan välttämättä totta, ne kertoo vain että olen uupunut ja yllirasittunut. Liskoaiivot ottavat vallan kun hätä iskee, se on eläimellistä, alkukantaista. Tavoitteena on vain selvitä hengissä, muuhun ei silloin kykene, tunne ja järki väistyvät sivuun. Tunnistan tuostakin itseni, miten oon suuttunut jostain ihan suhteettomasti uupuneena.

Mietin, onko mun aivoihin ja mieleen jäänyt jotain vaurioita lukion aikaisesta burnoutista? Lepäsinkö sitä oikeasti ikinä pois? Ainakin siitä jäi pelko uupumisesta kohtaan, olen siitä lähtien yrittänyt suojella itseäni uupumiselta. Mutta lapsen kanssa ei ole vain voinut, lapsi on ollut pakko hoitaa, enkä ole raaskinut tinkiä myöskään taiteen opiskelusta. Taide on mun unelma ja se valuu käsistä, aika valuu käsistä kun oon vaan kotona, minä tai lapsi tai molemmat sairaana.

To 19.12.19

Kävin äsken kävelyllä, terapiassa itseni kanssa. Oivalsin monta asiaa.

Lopputyönäyttelyn jälkeen voisi olla hyvä ottaa ihan kunnon irtiotto taiteesta, että saisin siihen takaisin sen keveyden, ilon, onnellisuuden ja virkistävyuden, mikä siinä ennen minulle oli.

Katsoin taivasta, se alkoi sinertää, upeita sinisen eri sävyjä ilmestyi, ensin ihastuin: Miten upeaa! Ja heti perään tuli ahdistus siitä, että tuo pitäisi maalata. En halua olla ahdistunut kauneudesta ja maalaamisesta. Haluan nauttia siitä, nauttia leikistä, taiteesta.

Aikaa tulee koko ajan lisää. Voin nyt pitää taukoa taiteesta ja palata myöhemmin sen ääreen, aloittaa prosessin uudelleen, kun tuntuu, että olen vahvempi.

Ke 25.12.19

Kiireen logiikka on syöpynyt muihin. Jos mulla on hetki vapaata, oletan, että se loppuu ihan kohta, koska niin se on ollut jo monta vuotta.

3 KEVÄT

3.1 Tammikuu

La 4.1.20

En ole voinut hyvin. Lomalla loittonen itsestäni. Hiukseni jättävät minut, ne irtoavat. En ehdi tehdä omia juttujani, en saa olla ollenkaan yksin, unohdan, kuka olen. Kaikki sumentuu, kun en kirjoita enkä pääse yksin kävelyille.

En tiedä toiminko oikein, kun en tee nyt taidetta. Mua ahdistaa kaikki taide, pienetkin maininnat. Ne muistuttaa mua siitä, mihin en kykene, mihin haluaisin pystyä, mitä haluaisin haluta. Mua surettää, että mun ihana taide on muuttunut nyt vain ahdistuksen

lähteeksi. Enkä tiedä, onko tämä mitään oikeaa ahdistusta, vai onko tämä vaan sitä, mikä tulee kaikille ennen näyttelyä.

Enkä tiedä pitäisikö minun mennä vai olla menemättä ensi viikolla Kankaanpäähän seminaariin. Tekisikö minulle hyvää käydä siellä vai ei. Viimeksi olin ihan käsittämättömän poikki sen käynnin jälkeen, mutta sain kuitenkin sellaisen olon, että olen osa sitä taideyhteisöä, että yhä kuulun sinne. Että olen yhä taideopiskelija. Ammattitaito näivettyy, kun ei näe muiden töitä, sanoi teatteriohjaaja Elina Kilkun romaanissa *Täydellinen näytelmä* (Kilkku 2019). Voin niin samaistua kirjan päähenkilöön, yksinhuoltaja-äitiin, joka yrittää saada taidetta tehtyä epätoivoisessa tilanteessa.

Olen taas ihan irronnut yhteydestä taidekouluun, mutta en tiedä, olisiko vaan ahdistavaa nähdä, miten hienoja juttuja muilla on. Ehkä olisi kuitenkin parempi nähdä, mitä muut on tehnyt, saada ideoita ja palautetta. En tiedä, olenko tarpeeksi vahva kohtaamaan muut, kohtaamaan arvostelua, kommentteja, kritiikkiä.

Su 5.1.20

Tänään on onnellinen olo. En ole varma, mistä se johtuu: tuntuu, että joskus tekee ihan samat asiat ja on silti erilainen olo.

Ma 6.1.20

Mä oon veden alla, mä räpiköin, mä kannattelen lasta pinnan yllä, se kasvaa upeasti vauvasta taaperoksi, voi hyvin ja on ihana, mutta minä meinaan koko ajan hukkaa, taidekoululaiset kelluu ilmapatjoilla ihan mun vieressä, ihan mun ulottumattomissa. Ne tekee siinä upeita töitä, upeita kurseja. Mä onnistun välillä riipaisemaan kynsiini palan savea ja vajoan taas pinnan alle. Ne miettii rauhassa rommia juoden ja taidekollektiiveja perustaen, mikä niitä kiinnostaisi eniten, ja mä meinaan hukkaa, mä saan siitä kaikesta vaan rippeitä, mä saan patjoista välillä kiinni, ja sitten ne taas jo

liukuu kauemmas, enkä ole kyydissä. Ensi syksynä mä palaan töihin, ja työkaverit sanoo, että oli varmaan ihanaa vaan toteuttaa itseään viisi vuotta!

En tiedä, mitä töitä näyttäisin torstaina. Ehkä noita suolahiekka-kokeiluja?

To 9.1.20

Oon matkalla Kankaanpäähän. Jännittää vähän, nukuin huonosti. Meen nyt käymään siellä vain päiväseltään, varmaan parempi näin niin ei kulu koko huomina matkustamiseen. Mulle tuli parempi olo kun katsoin eilen mun töitä. Ehkä tästä selviää. Kyllä mä haluaisin, että työt olisi isoja, ei noita pikku lappuja, mutta tuo yksi kolmen työn sarja on mun mielestä tosi hieno. Siinä ja myös varmaan suolatöissä on sitä suuntaa, mihin haluan mennä.

Eilen mua ei ainakaan ahdistanut taide niin kuin viime aikoina. En ole pystynyt lukea edes Hesarista näyttelyesittelyjä. Mua helpotti nyt muutama asia: mietin mun taidekouluaikaa, mun taiteilijuutta, purin mun surua ja annoin sille lupaa ja tilaa olla olemassa. Sitten puhuin Aulin kanssa pitkään tiistaina, ja kolmanneksi aloin työskennellä taas. Eilinen kuvien katsominen oli jo työskentelyä, ja oli hyvä nähdä, että tästä voi tulla vielä ihan hyvä kokonaisuus. Oon tosi varma mun aihevalinnasta, se on jo tosi paljon. Helposti voisi olla niin, että kipuilisin yhä aiheen ja tekniikan kanssa, mutta tämä on tosi luontevasti muovautunut siitä mitä rakastan, mitä haluan muutenkin tehdä, laulua ja ihanaa upottavaa maisemaa, merta.

To 9.1.20 illalla, paluumatka junassa

Olipa tarpeen käydä Kankaanpäässä. Palautti tosi paljon mun uskoa omaan tekemiseeni. Vein sinne näyttille läjän pikku töitä, ne tykkäsi niistä ja sanoi, että voisinkin laittaa näyttille vaikka ne kaikki tai jonkin koosteen. Ne ehdotti, että noita jotenkin installoisi esille, ottaisi esimerkiksi kirjoitusta mukaan. Että voisi laittaa vaikka pöytävitriineihin näyttille, ja siihen kuulokkeet. Ne pyysi mua laulamaan, mä lauloinkin pätkän, ne oli ihan fiiliksissä siitä, Laura sanoi olleensa vähän skeptinen laulun ja

maalauksen yhdistämisestä, mutta että tämä toimi. Mirva ja Auli ja Reetta sanoivat, että niitä itkettiin. Siellä tilassa kaikui tosi hienosti. Siinä oli kyllä hyvä hetki, hyvä tunnelma. Vaikka jännitti, sain keskittyttyä, pääsin meren tunnelmaan, sisälle maalauksiin, hengitin laulussa pienen, vaaleimman akvarellin rytmissä, ajattelin sitä työtä, kun lauloisin silmät kiinni.

Oon vähän hämmentynyt tästä vastaanotosta, kaikesta tästä, ideoista, kehuista. Mulla on siis ehkä jo osa töistä valmiina? Ehkä kaikki? Mun pitää sulatella tätä kaikkea ihan rauhassa, purkaa tätä latausta, ja lähteä kokeilemaan mikä toimii. Oon niin tottunut ajattelemaan, että hienoimmat maalaukset on isoja, että mun on vaikea ajatella, että ehkä nämä mun pienet työt voisikin olla riittäviä, että tämä voisikin olla se mun juttu. Tuo n. 16 x 24 cm on ollut mulle luontaisin koko jo kauan, se on jotenkin tosi sopiva. Ehkä silti kokeilen, saiskohan tehtyä jotain isoa ja upeaa myös, mutta en tiedä, saanko isoon kokoon samaa herkkyyttä, rentoutta ja vaivattomuutta kuin mun lappuihin.

Kaikkienensa tuli sellainen olo, että mun työidea on hyvä, omaperäinen ja kaunis. Tästä voi tulla tosi hyvä. Ne myös ehdotti, että voisin olla useammankin kerran siellä paikan päällä laulamassa liveinä, esimerkiksi museoiden yössä. Olisin voinut jatkaa keskustelua mun töistä vielä aika pitkään. Olisin halunnut enemmän kommentteja myös Sampsa Sarparannalta, sen maalaamisen osaaminen tuntui niin vahvalta. Ja harmi, kun se Pilvi ei ollut ohjaajista paikalla. Mutta sain tosi paljon, monta hienoa kommenttia. Mietin, että onkohan nuo kaikki vähän pihalla musiikista kun ne kehuivat mun laulua. Mutta ei ne varmaan ole.

Pe 10.1.20

On vähän huono omatunto, kun en ole seminaarissa enää, kävin siellä vain päivän. Tässä olisi ollut hyvä tilaisuus oppia monipuolisesti erilaisten tekniikoiden käytöstä, kuulla työvaiheita, mahdollisia suuntia. Nyt ehdin kuulla vain osan. Olisi myös ollut liian raskasta, oli tällaisena lyhyempänä reissunakin tosi raskas. Sen viime kerran jälkeen olin ihan totaalisen uupunut, vain synnytyksessä olen ollut väsyneempi. En olisi nyt kestänyt sitä.

Ostin tänään kalenterin. Ajattelin merkitä siihen nyt mun hyvinvoinnin mittareita: nukkumista, syömistä, liikuntaa, tavoitteita. Katsotaan toimiiko. Haluan tehdä pieniä muutoksia, kokeilla hyviä juttuja ja seurata, parantaako ne mun oloa. Tämä on vähän samantapaista kuin biohakkerointi, oon vähän koukussa tähän itsensä seuraamiseen.

Ma 13.1.20

Mun ajatukset lähtee hyvin kulkemaan kävellessä. Kävelymeditointi ei tähtää ajatteluun vaan keskittymiseen, ajatusten hiljenemiseen, mutta mä taidan tavoitella kävelemisellä sekä ajattelua että rauhoittumista. Yliopistossa filosofian opettaja sanoi, että on väärin luulla, että ajattelu tapahtuisi niin, että istutaan alas ja aletaan ajatella. Ajattelu vaatii jotain tekemistä, kuten kirjoittamista tai kävelyä. Oon iloinen, että kuulin tämän asian jo tuolloin, 2000-luvun alussa. Pätee kyllä ihan täysin mun kohdalla.

Kysyin eilen laulureeneissä Marialta, tietäisikö se jonkun joka osaisi nauhoittaa ja vähän miksata mun laulua lopputyöhön. Se lupautui itse tekemään sen. Varataan yläsali konservatorioilta, siellä on ihan hyvä kaiku.

Mietin mun ripustusta. Mitä jos mun lappuset vaan ripottelisi maahan? Ei yrittäisikään ylevöittää niitä spoteilla ja seinälle nostamisella. Koska haen luonnosmaisuuutta, rentoutta, niin ripustuksen rentous voisi olla yksi tapa korostaa sitä. Tosin se voisi olla jo liikaa. Työt on itsessään pieniä ja rentoja, ne on mun pieniä aarteita. Pitäisikö laittaa niitä pöytävitriineihin esille, ja kirjoittaa japaninpaperille tekstiä? Tai osa töistä maahan, osa seinälle? Mukana tekstilappuja, ehkä samankokoisia kuin maalaukset? Tekstiä, runoja, merta, rauhaa, ristiriitoja, pohdintoja. Laulun seassa yksittäisiä lauseita? En tiedä. Haluaisin kirjoittaa kaunolla, mutta en tiedä ymmärtääkö ihmiset enää sitä.

Oon tosi viehättynyt ristiriidoista, ja oon iloinen, että ohjaajat näki niitä mun teoksessa, että ne näki siinä huumoria. Elämä on parhaimmillaan, kiinnostavimmillaan ristiriitaisuuksissa. Parhaat hahmot kirjoissa on moniulotteisia, monimutkaisia. Mun tavoittelema yksinkertaisuus ja pelkistys on tietysti mielessä vain näennäistä. Mä

kyllä haluan, että mun maalaukset on pelkistettyjä ja vähäeleisiä, mutta mä haluan, että niissä on silti vahva lataus ja vahvoja ristiriitoja sisäänrakennettuna. Mä haluaisin, että mun lopputyöstä aukeaisi erilaisia tulkintoja, että se herättäisi vahvoja tunteita kokijoissa, mutta että se houkuttelisi myös älyllisiin pohdintoihin, että se kaipaisi keskustelua, purkamista, että se ei tyhjenisi vain kertakokemisella. Haluaisin, että ihmisillä olisi siitä sanottavaa. On niin paljon töitä, jotka on vaan ihan kivoja, ihan taitavia, mutta jotka ei herätä paljoa enempää, jotka jää vain paikoilleen olemaan kun itse kävelee eteenpäin.

Onneksi lauloin seminaarissa Kankaanpäässä, niin tiedän nyt, että ihmiset pitävät siitä. Toki on arvoitus, mitä laulan avajaisissa, pitää tehdä siihen jotkut turvaintervallit, jotain mitä voi ainakin laulaa jos hermostuttaa. On ihanaa, että mun esityksen muoto on sellainen, että se rauhoittaa mua, että sen on tarkoituskin rauhoittaa mua ja muita. Tämä on ihanaa, tätä mä haluan tehdä.

Ti 14.1.20

Sain raivattua taas työhuoneen. Laitoin akryylit sivuun, teen nyt akvarellia. Uskomatonta ajatella, että mulla saattaa olla mun maalaukset jo kasassa. Viikko sitten tuntui, että mulla ei ole mitään, ja että miten ikinä ehdin saada niitä tehtyä kun on leikkauksia ja sairauslomia. Nyt tuntuu, että voin varmaan mennä maaliskuussa Kankaanpäähän kirjoittamiskurssillekin. Jos mä koostan mun lopputyön näistä maalauksista, niin mulla on työ jo tosi hyvällä mallilla. Alan kyllä nyt pikku hiljaa maalata lisää näitä pieniä töitä, enkä tiedä, pitäisikö kuitenkin kokeilla maalata myös isompaa. Just nyt tuntuu kyllä kiinnostavammalta koostaa mun lopputyö näistä pienistä lapuista kuin tehdä muutama iso ja vaikuttava maalaus. Se tuntuisi tylsemmältä ja tavanomaisemmalta ratkaisulta.

Ma 20.1.20

Mulla alkoi tänään kansanlaulun pedi-tunnit, eli mä oon harjoitusoppilas Annamarille, joka opiskelee laulunopettajaksi. Se sanoi, että kansanlaulussa on tavoitteena löytää

oma ilmaisu, että se on lähtökohta. Tässä ei välttämättä edes katota, miltä korkeudelta kappale nuotin mukaan lähtee, vaan aletaan vaan laulaa siitä mikä tuntuu hyvältä. Tässä ajatuksessa on jotain tosi mullistavaa. Oon yrittänyt vuosien saatossa laajentaa rekisteriäni ylöspäin ja tuntuu, että se on onnistunutkin, esimerkiksi kaksiviivaisesta d:stä on tullut ihan luontevaa mulle, ääni on auennut ylöspäin. Mutta kansanlaulun filosofian mukaan noin ei olisi tarpeen tehdä, että olisikin enemmän oikein vaan laulaa siitä mistä luonnostaan tuntuu hyvältä. Hyväksyvää havainnointia. Olen tällainen, hyvä. Minun ei tarvitse olla erilainen, toisenlainen, pakottaa itseäni muiden laatimiin standardeihin.

Olen alkanut ajatella, että laulu onkin aika isossa osassa mun lopputyötä. Ehkä mun ei tarvitse edes ajatella, että mun pitäisi olla maalaamassa, minähän teen mun lopputyötä myös kun laulan, etsin omaa itseäni, ilmaisuani. Että ehkä laulu ei olekaan mikään kiva lisämauste vaan jopa puolet mun työstä.

Yritän olla armollinen. Kirjoitin tämän viikon tavoitteeksi maalata akvarellia kolme kertaa. Sekin tuntuu ahdistuksena mahan pohjassa. Ajattelin yrittää lusia yhden kerroista nyt heti, niin saisin sen tehtyä. Rukseja ruutuun.

Ti 21.1.20

Mä haluaisin saada itseni pysyvästi kuntoon, vaikkei sellaista tilaa tietenkään edes ole. Liikunta ja parantunut unirytmii parantaa mun oloa. Mutta en osaa ajatella, että pystyisin tekemään vielä nyt ihan tavallisia työpäiviä ja jaksamaan vielä lapsen kanssa illan.

Mietin eilen, että jos tekisinkin installaation lopputyönäyttelyyn. Kehittelisin tarinan. Olisi joku, joka elää saaristossa avomerellä, ja nämä olisi sen merkintöjä merestä, päiväkirjamerkintöjä. Installaatio esittelisi vitriineissä tämän ihmisen sattumalta löytynyttä perintöä. Olisi joku kalastaja, kalastajamökki, tämä ihminen olisi itse jo kuollut, ehkä minä olisin sattumalta löytänyt nämä kuvat, tekstit ja laulun? Olisinko minä se henkilö, joka asuu saarella, olisiko tämä minun kuvitelmaani, kuviteltua

yksinkertaista onnea, surua, kaipuuta? En tiedä, voisiko toimia. Varmaan riippuu toteutuksen uskottavuudesta, mutta voisi toimiakin.

Mitä lisäarvoa tämä toisi? Ehkä vielä vahvemman mielikuvan siitä, että tämä on jonkun ihmisen koko maailma, johon se on uponnut, jossa se on elänyt, jota se on tarkkaillut. Että nämä eivät olisi vain maalauksia ja laulua, vaan yhden ihmisen maailma.

Laulan löydettyjä lauluja

unohtuneita ääniä

merta jota ei ole

ihmistä jota ei ole

avomerellä

kalliot kivet varvut

To 23.1.20

Hain kaupasta kaksi keltaista muistikirjaa, ne näytti ihanilta, mutta niissä olikin millimetripaperi-ruudukko. Luulin, että olisi tavallista ruutuvihkoa. En tiedä voiko noihin kirjoittaa. Ihaninta on kirjoittaa tyhjälle sivulle.

En tiedä miten tehdään sitten avajaisviikolla. Ilmeisesti kritiikki on torstaina ja perjantaina, ja ripustukseen varataan koko alkuviikko. Oonko koko tuon ajan Tampereella ilman lasta vai käynkö siinä välissä hetken kotona? Ainakin perjantain vastaisen yön tarvitsisin aikaa rauhottua kun on sitten esitys ja avajaiset. Pitää olla tilaa ja aikaa laulaa, makustella sitä esitystä.

Ma 27.1.20

Mä luen nyt Pirkko Saision kirjaa *Epäröintejä* (Saisio 2019). Tosi hyvä, kiinnostava, se kertoo tarinoita, avaa rakennetta. Mulla on kyllä ihan kirjottamisen rakenteet ja

termit hukassa, olisi tosi kiva vähän opiskella niitäkin. Toivottavasti saan lapsen hoitoon ja itseni kuntoon nielurisaleikkauksen jäljiltä ajoissa, että pääsen tekstikurssille.

Ke 29.1.20

Seija sanoi, että uupumus ei lähde lepäämällä. Unen pitää olla kunnossa, mutta päiviä ei kannata nukkua. Energiaa tulee kun sitä käyttää. Pitää tehdä pieniä ihania juttuja, sellaisia joista nauttii.

Niin mä oon yrittänytkin toimia. Tehdä vain vähän koulujuttuja, ja lähinnä keskittyä liikuntaan, lepoon, lukemiseen, kirjoittamiseen.

Oon matkalla Berliiniin viikonlopuksi. Haluan rentoutua. Nyt mun ei tarvi ajatella koulua eikä uupumusta, eikä suorittamista, vaan voin vaan tehdä mitä huvittaa. Kotona taustalla on koko ajan tunne siitä, että pitäisi tehdä koulujuttuja, jos vaan jaksaisi. Tekee hyvää päästä jonnekin muualle.

Pilvet taivaanrannassa on ihanan tummat ja raskaat, välissä vaaleampi rivi, horisontti täynnä puita.

3.2 Helmikuu

Su 2.2.20

Junassa, väsyneenä. Oli tosi ihana reissu. Tuntuu, että tuolla olin kuin joku toinen, mun ongelmat oli jonkun muun ongelmia, tai oikeastaan mun vanhoja, kaukaisia ongelmia, niin kuin olisin kertonut jostain mitä oli ennen, kun puhuin siitä, miltä tuntui viikko sitten. Olin tosi onnellinen tuolla koko ajan. Kuljettiin aamusta iltaan. Oon tosi väsynyt, vähillä unilla, ilman välilepoja mentiin.

Ensimmäisenä päivänä torstaina kierreltiin muutamia katutaidekohteita, käytiin kahvilla ihanassa paikassa. Yritettiin löytää jotain gallerioita, löydettiin vain joku kulttuurikeskus, jossa oli kyllä ihan kiinnostavia näyttelyitä, ja jotain taiteilijoiden työhuoneita. Siellä oli hienosti aseteltu yksi video: se katsottiin selinmakuulta, video pyöri katossa 1,5 x 1,5 m screenillä. Sitten oli semmoisia pystyjä, suorakaiteen muotoisia videonäyttöjä, joiden kuvissa vaihtui rytmin mukaan hiukan väreilevästi Mark Rothko -tyyppisiä värialueita.

Siellä oli myös hieno video sokeiden seksuaalisuudesta, sinne haparoitiin pimeään käytävän läpi törmäillen. Oli kiinnostavaa, miten sokeillekin on sisäistynyt visuaalinen kulttuuri: puheista, ehkä telkkarista. Videon ihmiset ihannoivat tosi kovasti vaaleahiuksista ja sinisilmäistä kumppania, ne halusivat että seksipartneri näyttäisi siltä. Hämmentävää.

Me menttiin karttasovelluksella parinkin gallerian luo, mutta niitä ei ollut olemassakaan. Huvittavaa seistä jonkun suljetun oven takana, yhä uudelleen. Perjantaina menttiin onneksi ensin Hamburger Bahnhofiin nykytaiteen museoon, siellä oli tosi hienot näyttelyt, ja kyllä me sitten löydettiin gallerioitakin myöhemmin Mittestä, Auguststrasselta. Oli muutamia upeita näyttelyitä, tosi tärkeää omalle työskentelylle nähdä hyvää nykytaidetta. Oli ihanan minimalistisia ratkaisuja, eleettömiä pieniä töitä isolla seinällä.

Tuntuu kuin olisin eri ihminen nyt. Tämä matka kiinnitti mua taidekenttään, lähdän niin helposti kauas siitä, leijumaan johonkin omiin sfääreihin.

Ma 3.2.20

Laulutunti oli tosi mukava. Tehtiin ääniharjaa, Annamari kertoi vähän enemmän, mistä siinä on kyse ja luin vielä siitä Voi hyvin –lehden artikkelista (Niklander 2008). Harjoituksessa käydään seitsemän vokaaliäänteen avulla läpi koko keho jaloista päälakeen asti, ensin hitaasti ja sitten nopeammin, edestakaisin kehoa harjaten. Näillä seitsemällä alueella, chakralla on jokaisella oma väri, tehtävä, ominaisuus ja

energia. Menetelmän on kehittänyt äänikouluttaja Sirpa Heikkinen. Tavoitteena on keskittyä, rentouttaa kehoa ja harjoitella äänen tuottamista.

Ääniharja aloitetaan jalkojen ja häntäluun alueelta sanomalla juurruttavaa uu-äännettä. Alueen väri on punainen, ja se on ponnistusten energianlähde. Tämän alueen energiaan liittyvät flamenco ja afro-rytmit. Lantion alueella sijaitsee oranssina hehkuva uu-äänne ja latinorytmit. Kolmas äänne on mahan alueen keltainen oo: siellä loistaa onnellinen aurinko, kuin pikkulapsi joka maha pömpöllään on varma siitä, että kaikki rakastavat häntä. Tälle alueelle sijoittuu mustalais- ja slaavilaismusiikki. Rintakehän alueella on vihreä aa, joka rauhoittaa sydäntä ja ankkuroi meidät luontoon. Tämän alueen musiikkia ovat kehtolaulut. Kurkussa sijaitsee viides äänne, kirkkaan sininen ee, puhelaulu ja kansanlaulut. Otsassa on kirkas ja kuulas, indigonsininen ii-äänne ja meditatiiviset laulut ja virret, ja viimeisenä päälaella on violetti yi-äänne. (Niklander 2008)

Tämä harjoitus yhdistää kiinnostavalla tavalla värejä lauluun ja kehoon. Tuntuu luontevalta ajatella, että värit sijaitsevat tietyissä kehon osissa. Jokaisella värillä on oma luonteensa, eri värit vaikuttavat meihin eri tavoin.

Tämä muistuttaa etäisesti sitä, mitä teen lopputyössäkin: yhdistän laulua väreihin. Mun lopputyölaulu taitaa resonoida vahvimmin vihreän aa-äänteen alueella rintakehässä. Mä haluaisin, että se on rauhoittavaa niin kuin kehtolaulut, keiuvaa niin kuin aallot. Mutta ehkä siihen tulee myös punaista uu:ta, ja pään alueelta ee:tä ja ii:tä.

Ke 5.2.20

Inhoan kyniä jotka ei kulje. Joita pitää painaa.

Kävin aamulla kävelemässä vartin, kirpeä pakkassää, sellainen kuin talvella kuuluukin olla, lunta, hiihtäjiä, kaunista, jäät ritisi ja paukkui, ne yrittää sulaa, on kymmenen astetta pakkasta. En luota tähän säähän, tähän onneen, se loppuu kohta, tänä talvena nämä hetket on ollut hyvin lyhyitä.

To 6.2.20

Mulla on nyt parempi olo työskentelyn suhteen. Mun pitää luottaa enemmän mun omaan intuitioon ja tunteeseen, kyllä mä tiedän, mikä mun työ on laadukasta ja hyvää. Kaikesta sitä ei vaan ole helppo nähdä ihan heti. Joidenkin töiden arvostamiseen tarvitsee muiden apua, muiden katsetta. Nuo mun pikku akvarellit tuntui ihanilta heti, mutta ehkä jotenkin vähän mitättömiltä. Meinasin jo antaa niitä joululahjoiksi, kun noita lappujahan riittää ja pyörii joka nurkassa. Mutta onneksi en antanut. Ne onkin nyt mun lopputyö.

Koko ajan vahvistuu se, että mun taiteelle on ensiarvoisen tärkeää, että mä saan tehdä ihania asioita ja voida hyvin. Sillä tavoin mä teen hienoa taidetta, niinä upeina hyvinvoinnin hetkinä. Kun oon syönyt, nukkunut, urheillut, levännyt, lukenut ihania kirjoja, saanut vapaa-aikaa lapsesta. Näitä asioita tekemällä aukeaa portti mun taiteeseen, ei sillä, että mä patistan ja ruoskin itseäni, yritän maalata kahdeksan tuntia päivässä, yritän saavuttaa jotakin. Se ei ole hyvä reitti, se ei ole mun reitti. Mä kuuntelen herkästi muita, varsinkin taideauktoreita. Railo sanoi silloin kolmannen luokan seminaarissa, että mun maalaukset on ihan kivoja, mutta isoina nuo olisi upeita, että nuo on kivoja luonnoksia isoiksi tauluiksi. Ennen tuota keskustelua mä olin ajatellut, että mun pienet työt on hyviä, että se on hyvä teoskoko mulle. Onneksi nyt tammikuun seminaarissa ohjaajat sanoi, että mun työt on hyvän kokoisia.

Pitää opetella luottamaan omaan arviointikykyyn, eikä mennä laidasta laitaan toisten kommenttien mukana.

Ke 12.2.20

Luen unikirjaa *Miksi nukumme* (Walker 2019), siinä on laadukasta tutkimustietoa unesta. En ole tiennyt, että alkoholi vaikuttaa niin paljon oppimiseen. Unessa asiat siirtyy pitkäkestoiseen muistiin, ja tämä häiriintyy pahasti, jos veressä on yhtään alkoholia, kun menee nukkumaan. Tämä koskee päivää, jolloin jotain on opittu, mutta myös seuraavia päiviä. Eli jos tiistaina yritän opetella jonkin asian ja perjantai-iltana

juon lasin viiniä, suuri osa oppimastani tiedosta pyyhkiytyy pois mun muistista. En muista, kuinka suuri osa.

Kirjan mukaan pitäisi mennä nukkumaan ja herätä joka päivä samaan aikaan. Jos herää yhtenä aamuna kaksi tuntia aiemmin kuin yleensä, REM-unesta jää saamatta 90 %, koska suurin osa aamuyön unesta on juuri REM-unta. On hurjaa, että unen puutetta ei voi paikata: nukkumalla myöhemmin paljon ei voi korjata niitä ongelmia, joita univaje on jo saanut elimistössä aikaan. (Walker 2019).

Haluan nukkua paremmin ja enemmän. Ilman unta en voi hyvin, en voi tehdä taidetta.

Ma 17.2.20

Me saatiin tänään lopputyönäyttelyn ripustussuunnitelma: mun työ pääsee Mältinrantaan! Tosi kiva. Mä sain sieltä ihan hyvän nurkan, ison tilan perältä, Mirvan ja Fannin työt on vieressä.

Huomenna on nielurisanpoistoleikkaus. Toivottavasti en ole kovin kipeä sen jälkeen.

La 22.2.20

Mulla on kyllä vähän paha olo siitä, etten tee taidetta. En tiedä oonko vaan laiska vai oonko oikeesti tarvinnut näin pitkän sairausloman. Vaikka kyllähän mä tiedän, että oon voinut huonosti. Tämä ei ole mun ainoa tilaisuus tehdä taidetta, ei millään muotoa. Nyt on tärkeintä keskittyä hyvinvointiin. Ja saan kuitenkin joka tapauksessa suoritettua koulun, ja kirjoituskurssinkin. Saan tehtyä lopputyön.

Luin eilen psykologi Jouni Luukkalan kirjaa *Osalliseksi onnellisuudesta* (Luukkala 2019). Huonosti editoitu, lyhyt höttö, mutta siinä on asiantuntevaa tietoa psykologiasta. Esimerkiksi se, että tekoja ohjaavat aina arvot, pelot ja houkutukset. Pelko saattaa estää toimimasta omien arvojen mukaisesti eli kuten oikeasti haluaisi ja olisi hyvä toimia. Samoin houkutukset: kun vaikka syön jotain vaikka tiedän, että siitä

tulee huono olo, tai kun vain laiskottelen enkä maalaa. Välillä on vaikea tunnistaa, onko oma toiminta arvojen mukaista vai johtuuko se peloista tai houkutuksista. Mistä on kyse siinä, että olen tehnyt viime aikoina vain vähän taidetta? Onko siinä kyse laiskottelusta vai siitä, että hyvinvointi arvona menee nyt taiteen tekemisen edelle? Että mun hyvinvoinnille ja toipumiselle uupumuksesta on nyt tärkeämpää levätä, kirjoittaa, laulaa ja ulkoilla kuin tehdä taidetta. Näinhän mä oon sen ajatellut, mutta tämän mun sisäisen kamppailun oikeutuksesta lepoon ja toipumiseen voi sanallistaa myös tätä kautta.

Vähitellen mun stressitasot alkaa laskea, alan rentoutua ja rauhoittua. Syön aamupalaa rauhassa, en koko ajan enää odota, milloin lapsi parkaisee ja vaatii jotakin. En ole koko ajan enää valmiustilassa, valmiina taisteluun. On ollut rankat pari vuotta yksin pikkulapsen kanssa. Koko ajan on saanut olla varautumassa sairastumiseen, itkuun, huutoon. Mielessä on ollut ainainen huoli jatkuvasta sairastelusta ja lapsesta, huoli omasta jaksamisesta, epätoivo siitä, että ei ole saanut opiskella taidetta niin paljon kuin haluaisi.

Ti 25.2.20

Kävin Valkohietalla. Ajatukset unohtuu heti, ne vilahtaa mun pään läpi niin kuin nopeat pilvet.

Mietin haaveita, miten oon jumissa haaveessa taiteilijuudesta. Haluaisin itselleni sen romanttisen illuusion, että teen hulluna hommia, hallitsen ihan kaiken, teen julkisia veistoksia. Olisin kiihkeä, ahdistunut, onnellinen, taiteilija. Näissä kuvitelmissa ahdistus on jotain lyhyttä, ohimenevää, nautinnollista kiihkeyttä sekini. Ei vuosia jatkuvaa lamaannusta.

Haluaisin olla opiskellut kaikki tekniikat, mutta en oikeastaan ole kiinnostunut juuri nyt menemään niille kursseille. Just nyt mä haluan toipua. Sitten haluan kirjoittaa, piirtää, maalata, laulaa, leikkiä, nähdä nykytaidetta. Haluan yhdistää näitä juttuja toisiinsa. Haluaisin kyllä hallita kaikki tekniikat, ihailen sellaista. Mutta jos mietin mitä haluan tehdä juuri nyt, vastaus ei todellakaan ole veisto tai grafiikka. Haluan ja

pääsen kirjoittamisen kurssille, tätä mä oon odottanut ja toivonut taidekoulun alusta asti. Ja saan opiskella Kokkolassa Centrialla kansanlaulua, sekin on aivan upeaa.

On vaikea nähdä, mitkä haaveista ei enää ole omia, on työläs ja kipeä prosessi luopua menneistä haaveista, asioista joita olisi halunnut eikä saanut, mutta joita ei enää halua. Jotenkin jää vaan jumiin suremaan, ettei saanut sitä, mieli ei taivu näkemään, ettei sitä jotain enää edes halua tässä hetkessä. Että nyt haluaakin jo ihan eri asioita.

Oli tosi hyvä käydä rannalla pitkästä aikaa. Heti lähti ajatukset liikkeelle kun pääsi ulos. Ulkona on upea ilma, pikkupakkanen ja aurinko. Ranta oli ihan outo, ruma. Jäät oli puskeutunut metrin korkuisiksi likaisiksi kasoiksi rannalle, vesi oli ylhäällä. Katsoin ensin, että meri oli jäässä ja sen päällä lunta röpelöpaakkuina, mutta sitten se massa alkoi keinahdella. Meri hengitti hitaasti.

Pe 28.2.20

Oon käynyt valokuvaamassa parina aamuna meren rannassa. Jään anatomia on upeaa, ihan läheltä kuvattuna.

3.3 Maaliskuu

Su 1.3.20

Oon matkalla Kankaanpäähän. Mulla on ensi viikolla siellä kirjoituskurssi ja sain sovittua ohjaajien tapaamisenkin tälle ajalle kun oon siellä paikan päällä, tosi hyvä.

Oon suunnitellut ripustusta. Käynnistin ideointia, toivon, että ajatuksen siemenet nyt sitten hautuu ja itää mielessä. Yritin visualisoida sitä tilaa. Haluaisin kyllä käydä Mältninrannassa etukäteen ja nähdä, mitä näkymiä siitä mun nurkasta avautuu, mihin mun työ näkyy. En vielä tiedä, millaisen jutun rakennan. Tulisiko vaikka yhdelle takaseinälle vierekkäin ne kolme akvarellia, ne hienoimmat? Ja toisella seinällä voisi

olla suola-akvarelleja. Mitenkähän niitä olisi hyvä ryhmitellä? Sokkeloisesti, eri kokoisia töitä seinälle, osa lattialle? Huonoja luonnoksia lojumaan lattialle?

Mua kiinnostaisi jotenkin saada näkyviin tätä lopputyön tekoprosessia myös sinne galleriaan, tehdä prosessista avoin katsojalle, eikä teeskennellä, että tämä on tullut kuin itsestään. Vai olisiko se vähän sama kuin jos jättäisi kirjan editoimatta, jos sinne jättää näkyviin huonojakin töitä? Haluaisin haastaa taiteen esittämisen ja katsomisen konventioita. Tai siinä voisi olla tätä päiväkirjaa esillä, jos sen kirjoittaisi vaikka uusiksi käsin pikku muistikirjaan. Silloin prosessi olisi avattu katsojille, sen tekstin kautta. Ei sitä varmaan moni jaksa kyllä lukea, ehkä vähän selailla. Enkä ehkä ole valmis kirjoittamaan sitä siistillä käsialalla. Voisikohan se olla jonain liuskoina?

Voisi olla myös kiinnostava osittain sulkea sitä tilaa. Onneksi sain nurkan. Laittamalla vitriinin siitä saisi huoneen, jossa on kolme seinää. Tai kolmas sivu voisi olla pöytä, jossa olisi esillä jotain töitä tai tekstejä, ehkä runoja?

Mä olin kirjoittanut jotain juttuja pieneen mustaan muistikirjaan, se oli herkullisen sinkoilevaa. Editoimatonta, vapaata tajunnanvirtaa. Yllätyksellisiä runoja, hyviä käänteitä. Se voisi olla siellä myös, mutta siitä ei kyllä saa kukaan muu selvää kuin minä.

Ma 2.3.20

Tuntuu normaalilta olla täällä Kankaanpäässä nyt kolmatta kertaa. Tämä on mun uusi olomuoto, vierailija. Marraskuussa palasin ensimmäisen kerran tänne. Siinä oli kodintuntu ja samalla tietoisuus siitä, että se ei enää ollut mun koti. Se tuntui kummalliselta.

Ti 3.3.20

Ripustus on luopumista. Pitää lukita joku versio työstä, haikeudella luovun muista mahdollisista tavoista toteuttaa tämä työ.

Ke 4.3.20

Ripustus alkaa selkiytyä. En ole ihan vielä osannut luopua kaikista muista vaihtoehtoista, ne elää yhä mun mahassa, mutta luulen, että laitan seinälle 3 + 4 työtä, tai 3 + 3 + 2 työtä. Valkoiset bluetooth-kuulokkeet, joista voi kuunnella laulua ja käydä kuulokkeiden kanssa eri töiden luona?

Töiden nimet eivät ole runoja. Koko työllä on yksi nimi, tämä on yksi työ, yksi kokonaisuus. Merkintöjä, tai Merkintöjä mereltä. En ole varma kumpi on parempi. Pidän yksinkertaisuudesta, mutta meren mainitseminen nimessä tuo mukanaan suolan tuoksun, raa'an tuulen kasvoille. Märät kivet rannassa, raskaat pilvet taivaanrannassa. Ja siinä on alkusointu.

En ehkä tee tästä varsinaisesti installaatiota, ei vitriinejä tai sermejä. Vai olisiko sittenkin joku vitriini, jonka päällä olisi pieni kasa mustaa hiekkaa kimaltamassa? Lasikuvun alla, pylvään päällä. Lattialla hiekkaa kasoina? Ripoteltuna? Minulle esiintymiseen mustaa glitterhiekkaa poskipäille. Se voisi olla ihana, mutta en tiedä, onko siinä jo sitten liikaa tavaraa. Haluaisin pitää kokonaisuuden yksinkertaisena.

Aika hurjaa, että teen performanssin avajaisiin. Mulla on mun oma juttu, mitä oon kehitellyt, hoivannut, kypsytellyt rauhassa. Laulu on minua, hengitän laulamalla, se on ihanaa.

Ensi kuussa on jo avajaiset, tai onhan siihen vielä melkein kaksi kuukautta. Mun työ on hyvällä mallilla. Mun kurkkukin voi jo melko hyvin. En ole vielä laulanut kunnolla leikkauksen jälkeen, jotain vasta vähän tapaillut. Puheääni tuntuu ainakin melko normaalilta. Yhä mulla on kyllä peitteitä kurkussa, aika paljonkin. Niiden poistuessa, limakalvojen parantuessa tilanne vielä muuttuu. Voi kestää vielä viikkoja, että kurkku ja ääni on ihan tavallisessa kunnossa. Mutta nyt luulen, että tämä nielurisaleikkaus ei haittaa mun lauluääntä, laulun nauhoittamista lopputyötä varten, eikä esiintymistä avajaisissa.

To 5.3.20

Istun Tampereen rautatieasemalla. Jos joku veisi nyt mun matkalaukun, siinä menisi mun lopputyö.

Oon aika väsynyt, mutta en niin rankasti kuin marraskuussa Kankaanpään keikan jälkeen. Pariin päivään kasaantui nyt paljon tekemistä, kun en mene takaisin ennen toukokuuta.

Oli ihan hyvä tapaaminen Nabbteerin kanssa. Puhuttiin aika paljon ripustuksen käytännön toteutuksesta. Janne ehdotti, että liimaisin magneetin työn taustalle, ja laittaisin sillä kiinni naulaan, joka on pari senttiä irti seinästä. Sillä tavalla työt pysyisivät ilmavina, elävinä. Aion kokeilla tätä. Ne ei oikein innostunut ajatuksesta laittaa hiekkaa esille, ymmärrän kyllä. Haluan itsekin tehdä tästä ennemmin pelkistetyn. Ne sanoi, että kun tämä kokonaisuus on niin hienovireinen, kaikilla ratkaisuilla on suuri merkitys. Kun työt on pieniä ja vaaleita, niitä häiritsemässä ei saisi olla mitään ylimääräistä. Siksi ripustus pitää miettiä huolella.

Mulla tulee siis nyt lopputyöhön 7-8 pientä akvarellia, nauhalla laulua, joku tuoli tai penkki, jossa voi lukea päiväkirjaa, ja se päiväkirja. Lisäksi esitys avajaisissa.

Nabbteeri tulee avajaisiin, tosi kiva. Musta on tosi jännittävä esiintyä siellä. Hurjaa. Oikein pitää makustella sitä faktaa suussa: mä esiinnyn lopputyönäyttelyn avajaisissa. Just hyvä. Yksi mun pienistä tavoitteista tälle vuodelle oli saada lisää esiintymiskokemusta avajaisperformanssia varten, ja sitä on kyllä tullutkin hiukan. Lauloin mun siskon häissä, ja meillä oli bilekuoron kanssa yksi konsertti, oli kiva saada aika paljon soolopätkiä. Kansanlauluyhtye on kehittänyt mun rohkeutta myös, toistuvat improvisatoriset harjoitukset. Ja nyt tällä kirjoituskurssillakin joutui laittamaan itseään likoon joka päivä, esittelemään tuotoksiaan, altistumaan arvioinnille.

Su 8.3.20

Deadlinet lähestyy, tulee, on ohi. Mietin haenko, päätän hakea, en haekaan, en hakenut. Harmittelen vähän, kiusaan itseäni.

Ehkä voisin yrittää saada mun lopputyön jonnekin esille? Vaikka Kokkolassa johonkin galleriaan?

Ma 9.3.20

Mä sanoin tänään kansanlauluyhtyeessä, että voisin esittää niille tämän työn. Tosi jännittävää mennä niiden tontille, esittää kansanmuusikoille improvisoitua kansanlaulua. Mitä jos tämä on niiden mielestä tylsää, tavanomaista, ihan niin kuin meidän improvisaatio-harjoitukset, ei enempää eikä parempi? Mutta tämä on kuvataiteita, tämä ei ole vain kansanlaulua, vaikka ajattelenkin, että tämä on osa sitä perinnettä. Laulaminen on aina tosi henkilökohtaista, siinä paljastaa paljon itsestään, asettaa itsensä alttiiksi kun soitin on oma vartalo. Odotan kyllä innolla keskustelua tuolla yhtyeessä mun laulun jälkeen.

Tänään mun sisällä on kuplinut onnea. Laulaminen tekee aina hyvää. Yllättävän hyvin pystyin jo laulamaan, vajaa kolme viikkoa leikkauksesta. Tuntui oikeastaan aika samalta kuin jos olisi ollut muuten vain laulamatta kolme viikkoa ja lievässä kurkkukivussa lähtisi uudelleen verryttelemään sitä taitoa. Haukottelu sattuu yhä kurkkuun, arvet venyvät.

Ti 10.3.20

Oon jo jonkin aikaa halunnut tarkistaa, onko mun laululla jotain yhteistä joikaamisen kanssa. Oon kuullut jostain, että voidaan joikata vaikka tunturi, joku luonnokohde. En halua ajatella, että mun tekeminen on joikaamista, eikä tämä onneksi olekaan, en halua astua sille kulttuurisen omimisen miinakentälle, enkä ylipäänsä halua joikata. Haluan laulaa mun omaa laulua. Mutta voi olla, että tämän mun teoksen kehkeytymiseen on

vaikuttanut tieto siitä, että joikatessa jokin kohde voidaan laulaa. Minähän laulan meren, laulan sen tunnelman, ja yritän tuoda sen koettavaksi galleriaan, mun maalausten ja laulun kautta. Mä haluan, että kuulija voi kokea sen mitä minä koen meren äärellä, että se voi kuvitella olevansa merellä.

Mun laulu ei myöskään ole lähtenyt liikkeelle ajatuksesta, että laulan jonkin kohteen. Tämä tekeminen on syntynyt siten, että neljä vuotta sitten aloin lauleskella itsekseni omia melodioitani eri tilanteissa, vaikka kun laitoin ruokaa tai olin kävelyllä, ja aloin nauhoittaa noita laulunaihioita puhelimeen. Mulla oli aiemmin aina ollut jokin lauluyhtye tai kuoro, jossa kävin, mutta nyt ei ollut. Musiikillinen energia piti kanavoida uudella tavalla. Aloin myös laulaa merimaalausteni tunnelmaa jo tuolloin, ilman mitään sen kummempaa tavoitetta, vain koska halusin tehdä niin. Muistelin meren tunnelmaa, ajattelin maalausta laulamalla. Opiskeluaikana mä oon myös tehnyt muutaman installaation ja performanssin, joihin yhdistin laulua.

Kansanmusiikin nettisivuilla sanotaan, että perinteisellä saamelaismusiikilla on tiettyjä peruseriaatteita: siinä ei ole soittimia, vain ihmisääni, ja sitä esitetään yksin, ilman toisia esittäjiä. Joikatessa ei joikata varsinaisesti joikua, vaan joiun kohde, esimerkiksi jokin henkilö tai paikka. Joiku on musiikillinen kuvaus kohteesta, ja joiun kautta paikka tai ihminen tulee läsnäolevaksi joiku-tilanteeseen. Siksi joiun kohde omistaa joikunsa tekijänoikeudet, ei joikaaja. (Musiikin muisti 3, n.d.)

Mun laulussa on jotain yhtymäkohtia joikaamiseen. Mutta tämä ei ole joikua enkä minä sano tätä joikaamiseksi, eikä mun laulussa ole sanoja kuten joiuissa. Ei tässä varmaan ole mitään ongelmaa, kaikella taiteellahan tuodaan jokin kohde tai tunnelma koettavaksi. Mun laulun konteksti on ihan eri kuin joikaamisen.

Ke 11.3.20

Seija sanoi, että jos ei ole ollenkaan stressiä ja vain lojuu eikä tee mitään, voi yhtä huonosti kuin jos on liikaa stressiä. Ihminen voi parhaiten kun sillä on jonkin verran stressiä ja haasteita. Musta tuntuu, että yleensä ajatellaan, että ihminen voi sitä paremmin, mitä vähemmän on stressiä. Ehkä tässä on kyse elämän mielekkyydestä:

pitää voida kokea tekevänsä jotain tarpeellista, haastavaa, itseä sopivasti kehittävää, että elämä tuntuu mielekkäältä.

Kävin aamulla pikku kävelyllä. On vähän flunssainen olo, mutta yritän saada mun hyviä rutiineja taas käyntiin leikkauksen jäljiltä. Mun ohi käveli nopeasti nainen, ja vastaan tuli toinen nainen, juosten. Mä kävelin ihan hitaasti. Mä haluan löytää mun oman rytmin. Tämä ei ole kilpailu. Ei ole hyvä asia olla se nopein, se ei ole tarpeen. Tavoitteena on löytää itselle sopivat rutiinit ja rytmit, sellaiset joissa stressi on sopivalla tasolla. Niin, että ei tunnu stressaantuneelta, palauttavia elementtejä riittää, mutta tekee silti asioita, ja saa mielihyvää siitä, että saa asioita aikaan, itselle tärkeät asiat edistyvät, päivä päivältä, itse kehittyy pikku hiljaa, hitaasti.

Kirjassaan *Osalliseksi onnellisuudesta* (Luukkala 2019) psykologi Jouni Luukkala toteaa, että palautumiseen stressistä vaaditaan neljä elementtiä: työnteon unohtaminen, rentouttavien asioiden tekeminen, haastavien asioiden tekeminen sekä kontrolli omaan vapaa-aikaan.

Luulen, että taiteen tekemisen rentouttavuus harrastuksena liittyy paljolti sen hyödyttömyyteen. Hyödytön leikki on rentouttavaa, ihmisen on tarpeen tehdä jotain ihanaa, jota tehdään vain sen itsensä takia, ei siksi että siitä olisi jotain hyötyä. Palauttavan tekemisen on hyvä olla kuitenkin myös haastavaa, niin että sitä tehdessä kehittää itseään jotenkin, mutta että se on kuitenkin tarpeeksi erilaista kuin työ tai velvollisuudet. Taide harrastuksena oli mulle aiemmin juuri tällaista. Se ei edistänyt mitään taitoja, mitä tarvitsin työssäni. Pääsin siinä täydelliseen flow-tilaan tosi helposti, upposin siihen ihan täysin ja unohdin kaiken muun, olin läsnä vain siinä hetkessä. Se oli tosi haastavaa, ja koin siinä jatkuvasti onnistumisen elämyksiä. Täydellinen harrastus. Haluan tuon harrastuksen takaisin.

Mietin tänään lopputyötä. Totesin, että periaatteessa voisin lyödä sen toteutuksen nyt lukkoon: 3 + 3 + 2 maalausta naulan ja magneetin avulla seinään. Vasemmalle sivulle valkoinen tuoli, sille mun päiväkirja, ipod ja kuulokkeet (mustat johdolliset). Avajaisissa mulle eleetön ulkoasu: mustat housut ja paita, hiukset ylös ponnarille, yksinkertainen meikki. Jos haluan, se kaikki on siinä valmiina, ja aikaa on yhä yli kuukausi. Laulu pitää nauhoittaa ja siirtää ipodille, ripustuksen testaus on vielä

tekemättä, ja teksti siirtämättä pikku kirjaan. En enää mieli mitään hiekkainstallointeja tai vitriinejä. Onhan tässä vielä täsmennettävää, mutta ne tulee sieltä kyllä oikein, intuitiolla ajan kanssa.

Vera sanoi viime vuonna, että sille sanottiin palautteena lopputyöstä, että hienoja lyijykynäpiirroksia, mutta niihin olisi voinut vielä liittää vaikka jonkin tuoksun tai äänen, jonkun yllättävän elementin. Ehkä mulla on nyt sellainen työ. On maalauksia, ja niihin tulee lisäulottuvuuksia luontevasti laulusta ja tekstistä.

To 12.3.20

Korona-virus leviää vauhdilla. Luin tänään jutun, jonka mukaan pitäisi välittömästi ryhtyä radikaaleihin toimiin epidemian laannuttamiseksi ja viivyttämiseksi. Muuten kaikille tarvisijoille ei riitä tehohoitoa paikkoja, ja suurempi osa väestä kuolee. Italia on kokonaan sammutettu ja suljettu, aika maailmanlopun tunnelmat. Pörssit on romahtanut, kansantaloudet on kohta vaikeuksissa. Hurjia aikoja.

La 14.3.20

Suomessa on poikkeuksellinen tilanne, sota-aikana viimeksi ollut tällaista. WHO julisti pandemian.

Luulen, että meidän avajaiset perutaan. Voi olla, että mun kannattaisi yrittää aikaistaa lopputyölaulun nauhoittamista. Haluaisin kuitenkin, että Annamari kuulisi sen ensin, ja haluaisin myös esittää sen lauluyhtyeessä ja saada sieltä kommentteja ennen nauhoittamista. Mua harmittaa kyllä, jos avajaiset jää väliin, mutta siellä oli monta sataa henkilöä viime vuonna, ja kaikki ottaa tarjoiluja samoista astioista. Tuollaisissa paikoissa taudit leviää helposti.

Mältninrannassa oli kuitenkin avajaiset eilen, 24.4. olisi meidän avajaiset. Yli 500 hengen kokoontumiset on kielletty toukokuun loppuun asti, tapahtumia perutaan ja siirretään syksylle.

Luulen, että yritän huomenna esittää mun laulun lauluyhtyeessä, ettei se jää tekemättä, ja sopia Marian kanssa nauhoituksen ensi viikolle, vaikka tuntuu, etten olisi vielä valmis. Pelkään, että joudun karanteeniin, enkä saa sitä nauhoitettua. Toivottavasti minä tai muut meidän luokkalaiset ei olla karanteenissa ripustuksen aikaan.

Ma 16.3.20

Kävin Meripuistossa. Aivan hirveä, aggressiivinen tuuli. Seisoin rannassa, vesi oli noussut uimakopeille asti. Vesi oli vapaana rannasta, jää alkoi vasta vanhasta vesirajasta. Vesi liplatti pientä aaltoa. Se loppui jäähän, jään jälkeen oli taas tyyntä. Jään alta näkyi veden syke, tiheä kuin pienellä eläimellä.

Mihin aallon energia siirtyy kun aalto tulee rantaan? Muuttuuko se hiekan lämmöksi? Puskeeko se hiekkaa, maata eteenpäin, niin voimattomasti, että se ei näy? Energia ei katoa, se vain muuttaa olomuotoaan.

Mun tekisi taas mieli alkaa maalata akryyleillä.

Ti 17.3.20

Avajaiset on peruttu. Koulu menee kiinni, ei meillä ollut enää lauluyhtyettä eilen, jäi esittämättä mun laulu siellä.

On ollut hermostuttava aamu ja eilisilta. Suomeen julistettiin poikkeustila. Koulut suljetaan, päiväkodit pysyy onneksi auki. Eilen sanottiin, että ne olisi tarkoitettu vain kriittisillä aloilla työskentelevien lapsille, mutta tänään Li Andersson täsmensi, että kaikki saavat viedä lapsensa hoitoon, jotka kokevat sen tarpeelliseksi, myös etäopiskelijat eli minä. Se sanoi, että on tärkeää varmistaa, että opiskelijat saa tutkintonsa valmiiksi. Sasakiassa ei voi olla näyttelyä, myöhemmin selviää, saako Mältninrannassa ja Rajatilassa olla. Nyt nekin ilmeisesti meni kiinni, 13.4. asti on nyt julistettu nämä toimet. Siihen asti on yli 10 hengen kokoontumiset kielletty, kirjastot, museot ja uimahallit suljetaan.

Ke 18.3.20

Mieli on jähmeä. Rauhallinen, vähän väsynyt. Harmittaa avajaisten peruminen. Olisin halunnut ne juhlat. Halata ystäviä, itkien todeta, että me selvittiin, vastavirtaan uiden me päästiin tähän hienoon hetkeen. Olisin halunnut päästä esiintymään.

Voi olla, että meidän lopputyönäyttely tulee olemaan oikea antiklimaksi. Työt tungettuna koulun ja Kankaanpään galleriaan. Surkeaa. Mutta tietenkin nämä menetykset on tosi pieniä verrattuna monien muiden tilanteeseen nyt. Työpaikat lähtee, ihmisiä kuolee. Ei vielä, mutta kohta.

Tuntuu, että koko ajan pitää käydä tarkistamassa uutisista, onko tapahtunut jotain dramaattista, jotain mikä pitäisi tietää.

To 19.3.20

On huono omatunto kaikesta. Tuntuu, että olisi pitänyt ottaa lapsi pois päivähoidosta, mutta en vaan pysty. En pääse aina edes suihkuun, miten voisin tehdä sen seurassa lopputyötä? Lapsi ei päästä mua edes värittämään, se huutaa, jos yritän koskea värikyiniin. Voinhan mä toki kieltää sitä ja jatkaa vaan värittämistä, mutta se tarkoittaa, että lapsi itkee ja huutaa, ja ottaa joka kynän, johon kosken. Siinä ei paljon intuitiivisesti piirrellä. Ei tulisi mieleenkään edes näyttää sille mun akvarelleja, tai päästää sitä mun työhuoneeseen. Eikä puhettakaan, että voisin itse mennä työhuoneeseen, jos se on kotona. Ei ainakaan tämän kaksivuotiaan seurassa voi tehdä tällaisia hommia. Eikä yhtään mitään ajattelua vaativaa, kun keskittyminen katkeaa koko ajan huutoon ja itkuun ja vaatimuksiin.

Nyt ei pääse edes urheilemaan normaalisti, salille tai uimaan. Pakko yrittää käydä kävelyllä joka päivä. Sielläkin on vaan ärsyttävän paljon väkeä liikkeellä, keskeytyy ajatus kun tulee ihmisiä vastaan.

La 21.3.20

Surffasin eilen netissä ja suunnittelin ripustusta. Löysin valkoiset bluetooth-kuulokkeet, joihin saa sisälle muistikortin, niistä voi kuunnella suoraan musiikkia ilman mp3-soitinta. Ihan loistavaa. Ostin kahdet, ja muistikortit niihin. On hyvä olla kahdet, niin toiset on varalla jos toiset varastetaan. Toiset voi olla latauksessa, toiset teoksen luona. Mä luulen, että tämä on nyt hyvä näin: ei ole johtoja, eikä tarvitse ladata soitinta ja miettiä, loppuuko siitä akku. Näiden kuulokkeiden pitäisi kestää käytössä 8 tuntia, ja Mältinranta on kerralla 6 tuntia auki.

Voisin laittaa jonkun penkin tai tuolin teosten eteen, ja siihen päiväkirjan ja kuulokkeet. Kuulokkeiden kanssa voisi sitten kävellä teosten eteen, tai kuunnella laulua ja lukea istualtaan. Valkoinen on hyvä, eleetön.

Tilasin myös muistikirjoja netistä. Ei ollut mustia A6-kokoisia viivoittamattomia kirjoja, niin tilasin tummansinisiä ja siniharmaita. Pitää testaila, mikä toimii parhaiten. Voi olla, että musta ei olisikaan se paras vaihtoehto muistikirjan väriksi, se on niin jyrkkä ja näkyvä. En usko, että tuon mun valkoisia puutuoleja näyttelyyn. Voisi näyttää hassulta, kun niissä on maalit lähtenyt ja kaksi eri valkoista näyttää yleensä vähän huonolta yhdessä. Pitää kysyä galleriasta, millaisia tuoleja siellä on, ja millaiset nuo seinät on mihin mun työt laitetaan. Pitää hankkia itselle sopivat ruuvit tai naulat ja testaila etukäteen vielä ripustusta kotona. Luulen, että joka työn takana pitää olla kaksi magneettia kiinnitettynä. Varmaan kaksipuoleisella teipillä olisi kätevintä, sillä tavalla magneetit saisi myös poistettua töistä näyttelyn jälkeen. Pitää ehkä ostaa tehokkaampia magneetteja.

Su 22.3.20

Tämä on odottelua, odotetaan, että jotain paha tapahtuu, tiedetään, että kohta se tapahtuu, mutta ei tiedetä milloin, kuinka pahana ja keneen se iskee tappavasti. Kenen läheiset kuolee.

Ke 25.3.20

Alkaa näyttää vahvasti siltä, että meillä ei ole näyttelyä Tampereella. Meidän luokan kesken pohditaan nyt, pitäisikö järjestää lopputyönäyttely jopa kokonaan vain digitaalisena. Tuntuu todella ankealta ajatukselta, mutta niin tuntuu sekin, että meillä olisi näyttely, jota kukaan ei tule katsomaan, koska korona-epidemia on yhä päällä. Sehän se olisi tilanne, mikäli ylipäänsä näyttely järjestettäisiin suunnitellusti. Yksi vaihtoehto olisi siirtää näyttelyä eteenpäin, esimerkiksi syksyyn tai ensi kevääseen, ja ehkä jopa jonnekin eri paikkaan. Voi olla, että museot ja galleriat siirtävät koko sovittua aikatauluaan eteenpäin vaikka puolella vuodella, mutta todennäköisempää taitaa olla, että ne vain jättävät pitämättä ne näyttelyt, joiden olisi pitänyt olla nyt.

En ole oikein innoissani digi-näyttelystä, enkä tiedä miten saisin sen itse käytännössä toteutettua. Varmaan pitäisi ripustaa työt kotona seinälle jotenkin ja kuvata ne? Eihän nyt pääse minnekään ripustamaan. Tuntuu, että taidot ei ihan riitä tällaiseen. Voisihan mun osio olla sitten video, jossa on kuvattuna noita maalauksia, ja mun laulu siinä päällä. Kyllä on ankeaa. Ja laittaisinko siihen sitten jotenkin mun päiväkirjaa esille myös? Silläkin pitäisi olla joku sopiva digitaalinen ulkoasu, että se toimisi, se ei voisi olla vaan joku word-tiedosto.

Sekin tuntuu jotenkin ahdistavalta, että meillä olisi tämä näyttely vielä myöhemmin. Olisihan se sinänsä ihan hienoa joo, mutta sitten pitäisi vielä stressata tästä myöhemminkin. Haluaisin todellakin saada tämän pakettiin ja purkkiin, koko tutkinnon ja kaiken mikä tähän liittyy.

Pitäisi etsiä jostain netistä esimerkkejä digi-näyttelyistä. Katsoa, millaisia toteutuksia niissä on ollut. Tuntuu ettei kiinnostus eikä voimavarat oikein riittäisi tähän nyt. Rosalia sanoi, että onhan meillä nämä työt sitten vielä jatkossa kuitenkin ja voidaan laittaa niitä muualle vielä esille. Joo, niin varmaan voidaan, mutta minä en jaksa. Tämä oli se mun ainut näyttely. En jaksa pitää muita nyt. Tai en tiedä. Ehkä mä nyt sitten kuitenkin hommaan jonkun näyttelyn tällä aiheella vielä jos edes tämä lopputyönäyttely ei toteudu muuta kuin jossain netissä.

Lopputyönäyttely on kuitenkin aika pieni asia luovuttavaksi, jos vain saan tutkintoni. Onhan se siis iso asia jos näyttely peruuntuu, sitähan mä oon tehnyt nyt koko vuoden. Mutta prosessi on ollut hyvä, ja oon jo saanut paljon positiivista palautetta.

To 27.3.20

Tuli ahdistunut olo kun Maria laittoi viestiä, että voisin saada nyt nauhurin päiväksi lainaan. Iski pakokauhu: pitäiskö mun laulun olla nyt valmiina? Olin ajatellut, että ehdin makustella sitä vielä pari viikkoa. En ole oikein alkanut edes kunnolla laulaa sitä. Se mitä lauloin Kankaanpäässä seminaarissa oli varmaan ihan ok, mutta en tietenkään muista mitä lauloin, eikä se välttämättä toimisi nauhoitettuna. Äänitteen pitää olla niin paljon viimeistellympi. Varsinkin jos me tehdään tästä diginäyttely, sitä voi kuunnella ja arvostella kuka vaan. Pelottavaa.

Oon tehnyt nyt kyllä varmaan vähän liikaa töitä kun oon ollut iltaisin ihan poikki. Tuntuu, että on pakko tehdä kun ei tiedä, montako työpäivää on jäljellä. Voidaan sairastua tai joutua korona-karanteeniin, ja silloin loppuu kaikki tekemiset joksikin aikaa.

Tuo laulu stressaa mua, ja nauhurin hankkiminen. En tiedä, saanko Kankaanpäästä lainaan nauhuria. Olisi kyllä hyvä, että se olisi mulla pidempään kuin vain päivän, niin ehtisin suunnitella ja kehitellä sitä laulua. On ongelmallista äänittää kotona, mutta en keksi, missä muuallakaan voisin sitä tehdä. Ei minnekään taida päästä. Kotona kuuluu jääkaapin humina, ja arvaamattomasti naapureiden ääniä: töminää, rumpujen soittoa, puhetta, lasten huutoa, koiran haukkumista, ohi ajavat autot. Laskin äsken: oli 24 sekuntia hiljaista autojen välissä. Se ei riitä mihinkään.

Mä toisaalta haluan, että tämä laulu ei ole liian sliipattu ja harjoiteltu, haluan että tämä on jotenkin autenttinen. Mutta ei silti liikaa vääriä taukoja, kummallisia kohtia, hälyääniä.

Mitä tunnelmaa mä mun laulussa haen? Mä laulan mun maalausten tunnelman, meren tunnelman. Mä haluaisin, että kuulija näkisi, kuinka aallot alkaa liikkua, meri hengittää

hiljaa, että tämä laulu haisee mereltä. Seison rannalla, katson merelle, meri on ihan hiljaa, meri keinuu ihan hiljaa. Mä haluan rauhoittaa kuulijaa, mutta laittaa sisimmän vellomaan, saada itkun esiin. Tämä on itkulaulu, surullinen, kaihoisa, haikea, rauhoittava. Haluaisin, että se menisi suoraan alitajuntaan.

Laulussa keho on instrumentti. Se pitää herätellä, lämmitellä, vähän jumpata, avata kehon lukkoja, saada hyvä asento kun alkaa laulamaan. Saada itsensä täysin läsnäolevaksi kehoon.

Ollaan nyt vähän harjoiteltu alexander-tekniikkaa laulutunneilla. Se on 1800-luvun lopulla kehitelty tekniikka, jossa on tavoitteena purkaa haitallisia tottumuksia, esimerkiksi kehon virheasentoja ja huonoa ryhtiä ja sitä kautta helpottaa äänenkäyttöä. Perusajatuksiin kuuluu kehon ja mielen vankka yhteys. Ajattelemalla keho saadaan oikeaan, luonnolliseen asentoon. Virheasentoja ei aktiivisesti korjata, vaan esimerkiksi jännityksiä lihaksissa vain ajatellaan ja havainnoidaan, ja sitten niistä päästetään irti. Ajatuksena on, että usein jos asentoja yritetään kovasti korjata, saadaankin aikaan vain uusi, erilainen virheasento kun korjataan liikaa toiseen suuntaan. Harjoituksissa maataan lattialla ja skannataan keho läpi. Ajatellaan lihakset pitkiksi ja rennoiksi, selkä leveäksi; tavoitteena on aktiivinen, rento keho. Sitten sama yritetään siirtää myös seisoma-asentoon, sama asento, sama rentous. (Jokiniva 2009) Tämä muistuttaa tosi paljon kaikkia muita kehollisia läsnäoloharjoituksia.

La 28.3.20

Ehkä olisi vaan parasta tehdä se diginäyttely, kun meidän näyttely perutaan varmaan joka tapauksessa. Ihmiset on nyt kotona ja somessa, sille voisi saada hyvinkin näkyvyyttä nyt.

Su 29.3.20

Mulla on nyt pari viikkoa aikaa saada lopputyö hiottua valmiiksi. Siinä onkin nyt yllättävän paljon hommaa, kun siitä pitää saada tehtyä digi-versio, enkä osaa kuvata videoita.

Ma 30.3.20

Mun kuulokkeet tuli postista. Oli kyllä iso pettymys, niissä ei todellakaan ole mitään muistikorttipaikkaa vaikka netissä sanottiin että olisi. Tosi ärsyttävää, että mun pitää nyt sitten hommata kuitenkin erikseen mp3-soitin, että noilla tekee yhtään mitään.

Ti 31.3.20

Nyt se varmistui, lopputyönäyttely on peruttu. Hallitus ilmoitti eilen, että kaikkia rajoitteita jatketaan 13.5. asti, näyttely olisi ollut 24.4.-13.5. Tosi surkeaa, että tämä meni nyt näin. Ajattelin jo aiemmin, että en ole surullinen tästä mutta kyllä mä oon, kun tää nyt oikeesti tapahtui. Ehkä me nyt sitten tehdään se digi-versio. En kyllä jaksaisi. Oon ollut niin latautunut tähän, iloitsin avajaisista, iloitsin, että saan työn esille just Mältinrantaan.

3.4 Huhtikuu

Ke 1.4.20

Yllättäen minunkin pitäisi mennä ripustamaan lopputyö koululle kritiikkiä varten. En kyllä millään haluaisi lähteä hakemaan sieltä koronaa. Ahdistavaa. En halua ajaa sinne tuntikausia suuntaansa, enkä tiedä, missä siellä voisi olla yötä, kun kenenkään luo ei voi mennä. Onko hotellit edes puhtaita? Tulee väkisinkin paljon kontakteja, jos sinne joutuu lähteä, julkisia vessoja, kauppoja, noutoruokaa. Oireettomatkin voi tartuttaa,

eikä tiedetä, kauanko virus voi leijaila ilmastoiduissa tiloissa. Yritän varmaan ripustaa mun työn meidän makuuhuoneeseen ja kuvata sen siellä. Pitää kysyä Matilta, sopisiko tämä.

To 2.4.20

On yllättävän vaikeaa tehdä tämä kappale, nauhoittaa laulu maalausten taustalle. Oon tehnyt monta vuotta näitä pieniä luonnoksia, laittanut niitä nauhalle, mutta on vaikea nähdä niitä, kun niitä ei saa silmien eteen nähtäväksi. Ehkä ne pitäisi kaikki nuotintaa, että osaisin nähdä ne ja koostaa niistä jonkin laulun. Vähän niin kuin suunnittelisi ripustusta niin että näkisi aina vain yhden taulun kerrallaan ja sitten yrittäisi mielessä pohtia, miten ne sopisi yhdessä gallerian seinälle.

Olen ajatellut, että tämä ei ole sävelletty laulu, minä vain improvisoidusti laulan mun maalaukset, mutta ei se olekaan ihan niin. Tästä pitää tehdä suunniteltu ja hallittu kokonaisuus, jossa on improvisointia mukana.

Äänitin nyt mun työhuoneessa monta eri versiota laulusta, katsoin töitä, pidin välillä silmiä kiinni. Parista otosta tuli ihan lupaavia. Pitää katsoa, olisiko hyvä idea laittaa verkkonäyttelyyn useampikin laulu. Nyt on ihan kiva olo, on jo jotain ihan melko kelvollista kasassa. Nauhoittaminen kotona ei ole kyllä helppoa, kun naapurissa asuu rumpali, kitaristi ja koiria. Pitää uusia ottoja paljon, ja pitää pitkiä taukoja nauhoittamisesta kun rumpali aloittaa harjoituksensa.

Koko ajan saa olla taistelemassa aikaa vastaan. En tajunnut, että näiden nauhoittamiseen menisi näin kauan, kaikkeen tekniseen opetteluun ja säätöön, laitteiden hankintaan, säveltämiseen ja harjoitteluun. Olin ajatellut, että kun mulla on maalaukset kasassa, mulla on suurin piirtein lopputyö kasassa. Mutta mulla olikin kasassa vasta ehkä puolet työstä. Laulusta mulla oli olemassa vasta luonnoksia ja ajatus siitä, mitä oon tekemässä. Jos sen rinnastaa maalaamiseen, se ei olisi vielä kovin paljon, se oikeastaan tarkoittaisi sitä, että varsinainen työ on vielä kokonaan tekemättä, että vasta sen suunnittelu ja luonnostelu on aloitettu. Tekemällä työn loppuun oppii

eniten, sanoi Tessa Astre Limingan taidekoulussa. Se on varmasti totta, siinä viime metreillä tulee ne isoimmat ongelmat, joihin pitää kehittyä löytämään ratkaisu.

Ihan mahtavaa, että mulla on nyt tämä nauhuri lainassa Kankaanpäästä, että saan nauhoitella näitä rauhassa, ja että mulla on koneella nyt ohjelma, jolla saan editoitua laulun. Sain luvan tehdä kritiikin etänä, mun ei tarvitse mennä Kankaanpähän sitä varten.

Pe 3.4.20

Haluaisin saada lopputyön purkkiin nyt mahdollisimman pian. Teen kovasti hommia, että ehdin. Periaatteessa mulla on vielä kolme viikkoa aikaa, mutta koronan takia siihen ei voi luottaa. Akuutein homma on saada laulu nauhalle. Jos mulle iskee pahana korona, en voi laulaa pitkään aikaan, sehän voi kestää vaikka kuukauden.

Yritän saada työn kuvattua Kokkolan kuvataideyhdistyksen galleriassa. Laitoin eilen Aapolle sähköpostia, jos se osaisi kertoa, millaiset kuvat tai videot diginäyttelyyn vaaditaan. En oikein edes tiedä, mitä pitäisi kysyä.

La 4.4.20

Mä olisin niin halunnut lopputyönäyttelyn ja avajaiset. Oon tosi surullinen siitä, että menetin ne. Ensimmäisestä opiskeluvuodesta asti on latautunut odotuksia tähän, siihen kun on meidän vuoro, meidän hetki, meidän näyttely. Nyt mä joudun yksin ripustamaan mun työn suljettuun galleriaan. Kukaan ei näe sitä livenä, kukaan ei kommentoi.

Mua jännittää sekin, että nyt mun työt näkee ihmiset, jotka ei olisi käynyt Mäلتinrannassa. Hyvä sinänsä, mutta se on myös hermostuttavaa. Niin kuin sekin, että kukaan ei näe mun työstä mitään muuta kuin mitä mä kykenen taltioimaan diginäyttelyyn, enkä mä oikein osaa sitä hommaa.

Ke 8.4.20

On ollut niin raskas alkuviikko, että tuntuu jo torstailta. Eilen aamulla olin ihan hermona. Päässä vilisi ajatuksia. Maanantai oli jo niin tiivis päivä, että jäi kierrokset päälle, en ehtinyt pitää kuin yhden pikku tauon koko päivänä. Vaikka on paljon tekemistä, pitää yrittää ottaa mahdollisimman rauhallisesti, että en stressaannu lisää. Viime yönäkin valvoin pari tuntia, oli kiireinen olo, tuntui että olisi pitänyt nousta ylös hommiin keskellä yötä. Kävely rauhoittaa mua, samoin pienet tauot päivän mittaan ja keskittyminen yhteen asiaan kerrallaan, sekin juurruttaa ja rauhoittaa.

Se kuvataideyhdistyksen galleria ei ollut hyvä mun työn kuvaamiseen, siellä oli vain yksi ehjä seinä, ja siinäkin kuvaan sopimattomia metallijäljitelmiä. En olisi saanut mun työtä siellä hyvin esille ja mun olisi pitänyt purkaa ja uudelleen pystyttää se näyttely, joka siellä oli nyt odottamassa koronan loppumista. Mä yritän nyt kuvata työn kotona makuuhuoneessa. Raivasin sen eilen tyhjäksi, sain yksin tuotua mun ison sängynkin olohuoneeseen yllättävän helposti. Kaadoin sen ja sitä oli pehmeä ja helppo työntää. Ollaan mun vanhemmilla yötä siihen asti, että saan työn kuvattua, ettei tarvitse joka aamu tyhjentää makuuhuonetta ja kasata sitä normaaliksi taas iltapäivästä.

Olisi mukava päästä joskus kokeilemaan taiteen tekemistä helpommissa olosuhteissa. Nyt oon ihan uupunut, tämä vuosi on mennyt toipumiseen. Ihan mahtavaa, että oon silti saanut tehtyä kaiken mitä pitää. Vielä kuvaukset ja laulu pitää hioa, niin lopputyö alkaa olla valmis. Korona painostaa koko ajan takaraivossa. Pelkään, että tekeminen loppuu, etten saa asioita valmiiksi. Se lisää stressiä. Normaaliolosuhteissakin voisi hermostuttaa, että tulee kipeäksi loppukirin aikaan, mutta tämä on niin totaalista, kun jonkun mun lapsen päiväkotikaverin sairastuminen voi keskeyttää mun lopputyön teon.

Laulu on nyt alkanut muovautua, oon nyt viikon aktiivisesti harjoitellut ja työstänyt sitä ja tehnyt koenauhoituksia. Mä oon hidas tekijä, mä haluaisin haudutella ja makustella ratkaisuja rauhassa.

Katsoin eilen netistä videoita gallerioista. En löytänyt mitään oikein hyvää, mutta sai sieltä hahmoa ja ryhtiä siihen, miten tämän voi tehdä. Kyllä mä varmaan pystyn tähän.

Luin tänään mun vanhaa päiväkirjaa, ajalta ennen Kankaanpään taidekoulua. Siinäkin mä kirjoitin siitä, kuinka keskeneräinen oon taiteilijana. Silloin olin harrastelijana keskeneräinen, nyt oon taiteilijana keskeneräinen. Nyt oon eri kohdassa menossa. Jos joskus tulee sellainen olo, että on valmis, niin merkitseekö se, että taiteen tekeminen ei enää kiinnosta? Ettei enää tee mitään ihan uutta, vaan toistaa vain hyväksi havaittua? Epävarmuus liittyy niin vahvasti uuden luomiseen. Miten sitä voisikaan olla varma olo kun tekee jotain mitä ei ole vielä olemassa. Taiteen teko on niin kuin kävelisi metsässä. Koko ajan etenee suurin piirtein oikeaan suuntaan, mutta jotkut polut vie aika pitkälle vasemmalle, toiset oikealle, toiset menee suoraan eteenpäin. Kaikki ne luonnostelut, jotka näyttää turhilta, vie kuitenkin sinne oikeaan suuntaan, ne on välttämättömiä tehdä.

To 9.4.20

Meillä alkoi Hill-seminaari, jotenkin sympaattista nähdä kaikkien kuvat edes vilaukselta. Nyt kun kaikki opiskelee etänä, mä oon kerrankin samassa tilassa kaikkien kanssa, ne ei oo kaikki muut jossain yhdessä niin kuin tähän asti ja minä vain erilläni täällä.

Mulle tuli eilen ihan kauhea suru ja ahdistus kun tajusin, että en enää mene Kankaanpäähän, itkin pitkään. Oli samanlainen olo kuin hautajaisten jälkeen, ihan turta ja raskas. Koulu loppuu ilman että pääsen käymään siellä enää, ilman että saan hyvästellä ihmisiä, koulukavereita, opettajia. Valmistujaisiakaan ei ole. Pitää sitten itse juhlia valmistumista kun taas saa juhlia. Paperit tulee postissa. Mutta ne tulee.

Su 12.4.20

On ollut intensiivisiä päiviä. Oon valvonut pitkiä aikoja öisin. Aivan mieletön stressi tullut päälle.

Piti eilen hankkia uusi tietokonekin, että saan nämä editoinnit tehtyä, mun vanha kone on niin hidas, ettei siihen saa edes Adoben ohjelmia. Toissa päivänä sain vihdoinkin hankittua kameraan jalustan yhdeltä tutulta.

Oon ollut ihan sekaisin tästä kaikesta mitä pitäisi osata enkä osaa, mitä pitäisi hankkia ja saada nopeasti tehtyä ennen kuin korona iskee. Ihan hirveä ponnistus yhtäkkiä tehdä tämä kaikki. Opetella videoimaan, hommata tila, laitteet, ohjelmistot, uusi tietokone, opetella editoimaan ääntä ja kuvaa, käyttämään nauhuria oikeilla asetuksilla. Suunnitella nettisivuja ja miettiä, mitä kriitikolle pitää toimittaa että se voi arvioida mun työn etänä.

Ti 14.4.20

Ihan älytöntä kuormittaa itseään näin paljon tällaisella asialla, että pitää ottaa muutama kuva ja video nettiin. No onhan tässä oikeasti kaikenlaista muutakin tehtävänä, valtavat määrät vaikeita asioita nopealla aikataululla, mutta silti.

Ke 15.4.20

Ei ole levännyt olo yön jäljiltä. On teollinen olo. Niin kuin ei olisi nukkunut ollenkaan vaan olisi vetänyt itsensä täyteen lisäaineita. Olen kuin vauhko eläin. Ei ole aikaa pysähtyä, hengähtää, ajatella miten olisi oikeasti järkevää toimia. Juoksen vain vaiston varassa, paniikissa. En jaksaisi tehdä enää yhtään mitään. Tässä on mulle ihan liikaa muuttujia. Pitäisi saada tehtyä pari kurssia loppuun. Kirjoittaa opinnäytetyö loppuun, ja työstää siitä versio mun installaatioon. Ottaa teoskuvat. Opetella nauhurin käyttö, ääni-, video- ja kuvaeditointi, kaikki eri ohjelmilla. Opetella 360 asteen kuvaus, jos se olisikin paras vaihtoehto mulle, ja hommata sellainen kamera jostain. Opetella valaisua, jalustojen käyttöä, hankkia valot, pimentää ikkunat. Hankkia porakone, että voin ripustaa valot, joita mulla ei oo. Kuvata videoita. Säveltää laulu, äänittää ja miksata se. Ja koko ajan jyskyttää päässä tieto siitä, että tänään voi olla viimeinen työpäivä, mikä mulla on käytettävissä tähän kaikkeen. En tiedä mitä pitäisi tehdä juuri

tänään, kun kaikkea ei voi ehtiä, mutta voi olla, että kaikki mitä en tee tänään, jää kokonaan tekemättä.

Tänään yritän rauhoittua. Pitää paljon taukoja, tehdä vähän ja hitaasti. Nyt meditoin hetken ja aloitan sitten työskentelyn. Teen pieniä rästihommia pois mielen päältä painamasta.

Pe 17.4.20

Eilen oli ihan kelvollinen päivä. Muokkasin kuvia Photoshopilla. Oonhan mä kömpelö käyttämään sitä, mutta kai ne on ihan riittävän hyviä. Suolamaalauksia pitää kuvata vielä uusiksi, niiden kimallusta ja pintarakennetta on vaikea saada tallennettua kuviin.

Yritän rajoittaa tekemisiäni ja rauhoittua. Mietin, mikä olisi minimi, mikä riittää mun lopputyön esittämiseen netissä ja tähdätä siihen. Sitten jos jää aikaa ja voimia, voin tehdä hienompia versioita. Haluaisin saada nettiin videon, jossa laulan ja kerron mun töistä, mutta mulla ei ehkä vaan ole voimia eikä taitoa tehdä sitä täällä yksikseni. Yritän tänään saada kuvattua videon, jossa kerron työskentelystäni, koska sellainen pitäisi kaikilta olla. Jos saan sen tehtyä, voin purkaa installaation ja kantaa sängyt takaisin makuuhuoneeseen, ja päästään muuttamaan takaisin kotiin.

La 18.4.20

Ollut tosi rankka ajanjakso. Sain eilen kuvattua selostusvideon. Olisin ottanut toisenkin oton, mutta naapurin rumpali aloitti just päivittäiset soittonsa.

Diginäyttelyn ohjeet muuttui taas, eikä tuota selostusvideota olisikaan ollut pakko kuvata. Ymmärrän kyllä, että ohjeet muuttuu, eihän sille voi mitään, kun koko verkkosivustoa ollaan vasta suunnittelemassa, mutta mun työskentelyn kannalta tämä on hankalaa. Muut on kuvaamassa vasta ensi viikolla omia töitään, niille nämä uudet ohjeet tulee etukäteen, mutta mulle jälkikäteen. Mua turhauttaa, että oon nyt kaksi viikkoa käyttänyt siihen, että oon yrittänyt opetella videoiden kuvaamista, hankkinut

ohjelmia, opetellut Premieren käyttöä, hankkinut uuden tietokoneen, että saan editoitua videon, hankkinut kameran jalustan ja ajanut itseni ihan piippuun tällä kaikella, ja nyt sitä videota ei olisikaan ollut pakko tehdä.

Luulin, että lähetän kriitikolle kuvat ja äänet mun työstä ennen arviointia, mutta se ei haluakaan mitään etukäteen, vaan haluaa nähdä mun työn vasta Zoomin välityksellä etäyhteydellä maanantaina 27.4. Pitää opetella käyttämään sitä sovellusta ja testata, miten siinä näkyy mun työ ja kuuluu mun laulu. Huoneessa kaiku ongelmallisen paljon. Sitä saa pehmenettyä tekstiileillä, mutta en tiedä miten saisin aseteltua ne niin, että kriitikko ei näe niitä. Valkoinen huone ei ole enää kovin pelkistetty, jos siellä on tyynyjä ja petivaatteita lattioilla.

Mua jännittää tuo kritiikki. Olisi ollut kiva, kun se olisi ollut jo ensi viikolla, että olisi pois alta. Mutta musta on kivempi olla viimeinen kuin ensimmäinen, että se on jo nähnyt mitä muilla on ja suhteuttaa tahtomattaankin mun työn niihin.

Ma 20.4.20

Laulunopettaja sanoi: sehän on vain opinnäytetyö. Ei tuntunut yhtään mitätöinniltä, tuntui virkistävältä muistutukselta siitä, mikä tämän tekemisen mittakaava on. Asia, joka pitää saada hoidettua, että valmistuu, niin kuin gradu. Sen kanssa mä osasin jotenkin pitää tämän mittakaavan paremmin mielessä aikanaan. Taiteen tekemisessä asiat hämärtyy helpommin, tämä on henkilökohtaisempaa kuin lehdistötutkimus Ruandan kansanmurhasta.

Ti 21.4.20

Tänään on ihan hyvä olo. Alan vähän rauhoittua, alan taas muistaa, mitä asioita haluaisin tehdä. Haluan nyt keskittyä vain yhteen tekemiseen päivässä, rauhoittaa silläkin tavalla tekemistä ja olemista.

Seija soitti. Se kysyi, mitä mä itse ajattelen, kun näen taidetta netissä. Ajattelen, että tuo olisi kiva nähdä oikeasti. En ikinä ajattele, että se työ on varsinaisesti tuossa. Ei munkaan lopputyö tule nettiin, kuva siitä tulee, pieni maistiainen siitä, mitä se oikeasti on.

Se sanoi myös, että kannattaa ajatella, että ei jännitä mitä kriitikko sanoo, vaan miten itse reagoi sen sanomisiin. Siihen mä voin itse vaikuttaa, en jonkun tuntemattoman ihmisen sanomisiin, joka ei edes näe mun työtä vaan pelkästään Zoomilla kuvatun pätkän siitä.

Ke 22.4.20

On tämä ollut kyllä uskomaton ponnistus. En olisi arvannut, että tuleekin vielä näin paljon tekemistä tähän loppuun. Ajattelin jo tammikuussa, että melkein kaikki on valmiina. Nyt ei ole onneksi enää paljon tekemistä jäljellä. Pitää ottaa ja editoida vielä pari teoskuva, muokata tekstiä ja kirjoittaa artist statement. Viimeistellä laulu.

Pe 24.4.20

Tänään olisi ollut avajaiset ja mun kritiikki. Mutta ei se mitään. Oon onnistunut rauhoittumaan, mulla on nyt rento ja hyvä olo.

La 25.4.20

Väsyttää, valvoin taas yöllä. Mua jännittää maanantain kritiikki. Testaan huomenna Zoomin käyttöä, näytän sillä Eevalle mun installaation ja laulan mun laulun. Saa testattua, että kuvat näkyy tarpeeksi ja ettei huoneessa ole liikaa kaikua.

Muutin vielä eilen mun laulua. Se alkaa nyt alhaalta, pienestä g:stä, menee alemmas ja nousee sitten oktaaviin. Musta tuntuu, että se on nyt hyvä. Siinä on pääpiirteet

mietittynä, kolme osaa, jotka vuorottelee, ja laulan sitä sitten fiiliksen mukaan esiintymistilanteessa ja nauhoittaessa.

Ma 27.4.20

Mulla oli tänään aamulla kritiikki. Meni ihan hyvin, jäi hyvä olo. Kriitikko Tuuli Penttinen-Lampisuo oli tosi asiantunteva, kiva saada noin hyvä kritiikko. Se luki ihan uskomattoman hyvin mun työtä, musta tuntuu, että se luki tästä kaiken, mitä oon tähän työhön ajatellut, kaikki tasot ja suunnat, mihin tämä voi lähteä aukeamaan, ja reagoi vielä mun lauluunkin juuri niin kuin mulla on ollut tavoitteena (se liikuttui).

Kriitikko ei halunnut kuulla etukäteen edes työn nimeä. Kuvasin sille ensin huonetta kokonaisuutena, työt on kahdella vastakkaisella seinällä, ja vasemman seinän nurkassa on tuoli, jolla on päiväkirja. Sitten kuvasin joka työtä lähempää ja se kertoi mitä ajatuksia ja mielikuvia niistä heräsi. Se luki niistä senkin, että työt kulkee mikro- ja makrotasolla, että niissä on maisemallisia elementtejä molemmilta tasoilta. Ja se tunnisti ihoa vaaleanpunaisesta suolamaalauksesta: ihan niin kuin oon ajatellut että siinä on, jotain lievästi kuvottavaa ihoa, ihottumaa.

Oli hauska sattuma, että se näki majakan Tankkarin majakkasaarella tehdystä akvarellista, vaikka en ole sitä itse siinä ikinä huomannut (eikä se todellakaan tiennyt, että se työ on siellä tehty). Se sanoi myös, että tuntuu, kuin tämä olisi jonkun huone, niin kuin joku olisi ollut täällä, että nämä maalaukset on niin kuin jonkun muistiinpanoja. Eikä se tässäkään vaiheessa tiennyt, että työn nimi on Merkintöjä mereltä, tai että olen ajatellut työlle taustatarinaa, joka on toiminut mulla työskentelyn tausta-ajatuksena. Olen ajatellut, että nämä maalaukset, kirjoitukset ja laulu olisivat jonkun henkilön muistiinpanoja, jonkun joka ei enää ole täällä. Lauloin sille myös mun laulun videon välityksellä, sekin meni ihan kivasti.

Sain kritiikin jälkeen myös kuvattua videon, jossa laulan, ja toisen, jossa kerron työstäni. Toivottavasti niistä tuli hyviä. Vielä on teoksen dokumentointia ja kaikenlaista tekemistä jäljellä, mutta pikku hiljaa kaikki alkaa tulla valmiiksi.

4 YHTEENVETO

Tämä teksti on luovan prosessin kuvaus. Olen halunnut kuvata tässä tekstissä yhden taideteoksen syntyprosessin alusta loppuun ja päästää lukijan kurkistamaan, millaista on tehdä taidetta: miltä se on minusta tuntunut, mitä fyysisiä ja henkisiä haasteita siihen on liittynyt, ja millaisia vaiheita se on pitänyt sisällään. Aikarajana on tämä lukuvuosi 2019-2020 syyskuun alusta huhtikuun loppuun, eli taiteellisen lopputyöni arviointiin asti. Olen tehnyt tämän lopputyön Kankaanpään taidekouluun kotikaupungissani Kokkolassa, meren äärellä.

Tämän prosessipäiväkirjan taiteellinen rooli on kahtalainen: Maalaan lopputyössäni meren tunnelmaa akvarellien ja laulun lisäksi tähän tekstiin sisältyvillä kuvauksilla merestä. Toisaalta tämä päiväkirja on läsnä installaatiossa avaamassa yleisölle taiteen tekemisen prosessia.

Taiteellinen työ muotoutui poikkitaiteelliseksi installaatioksi, jossa kuvaan meren tunnelmaa akvarellimaalauksilla, laulullani, sekä tällä tekstillä. Asettamalla prosessipäiväkirjan osaksi teosta halusin rikkoa taiteen esittämisen konventioita ja tuoda yleisölle nähtäväksi koko sen prosessin, joka tämän taideteoksen taustalla on. Haluan tuoda yleisölle teokseen lisäulottuvuuden ja avata sitä, miltä taiteen tekeminen tuntuu ja mitä se vaatii. Yleisö pääsee kurkistamaan jonnekin, minne sillä ei yleensä ole pääsyä.

Yleisölle taide näyttäytyy toisenlaisena kuin tekijälleen: lopputuloksesta ei yleensä näy kaikkea sitä epävarmuutta, jota prosessiin liittyy. Taide on kamppailulaji, sen tekeminen vaatii ainakin minulta jatkuvaa henkistä kamppailua, työn organisoimista ja oman itsensä johtamista, pyrkimystä rauhoittua, jotta voin tehdä taidetta. Hyvien rutiinien luomista, jotta saan työskentelystä säännöllistä ja sujuvaa.

Onnistun parhaiten taiteen tekemisessä, kun voin hyvin. Se näkyy siinäkin, että lopputyöhöni valikoitui lopulta kahdeksan pientä akvarellia, jotka kaikki syntyivät huolettomina hetkinä: ihanan vapaailan jälkeisessä aamuhuumassa; samaan aikaan kun puhuin puhelimesta ystäväni kanssa, ja kun vain kokeilin tehdä jotain mitä huvitti.

Teen taidetta intuitiivisesti. Pysin pääsemään rentoon olotilaan, jossa voin ilman häiriötekijöitä keskittyä kuulostelemaan, miltä minusta tuntuu, millaista taidetta haluaisin tänään tehdä, mikä tekniikka minua houkuttelisi, mitkä värit, sävyt, väriyhdistelmät, muodot. Taide pitää houkuttella minusta ulos erilaisilla rentoutumisen keinoilla: liikunnalla, unella, hyvällä ravinnolla, ystävien seuralla. Myös rutiinit ovat tärkeitä, jotta tekeminen pysyy säännöllisesti yllä, taidetta syntyy ja tekeminen etenee ja kehittyy.

Prosessini on tyypillisesti sellainen, että maalaan paljon, intuitiivisesti, haen oikeaa tunnelmaa, oikeaa otetta. Välillä harjoittelen teknisempiä asioita ja saan niistä lisäpotkua tekemiseeni. Ja sitten, kaiken tekemisen tuloksena tulee se jokin hyvä hetki, jolloin pääsen juuri oikeaan rentoon olotilaan, jossa olen kosketuksissa sisimpääni ja saan sieltä ongittua tiedon siitä, mitä todella haluan tehdä, ja teen sen, nopeasti, huitaisten, ja juuri tuo nopea pikku huitaisu on juuri sellainen kuin haluan. Sen vieressä ja alla on kymmeniä samanlaisia lappuja, jotka muistuttavat tätä pientä aarretta, mutta ovat puutteellisia, kauheitakin. Suurin osa maalaamistani asioista ei täytä taiteen kriteerejä, vaan ne ovat vain kehoja luonnoksia. Silti noidenkin maalausten tekeminen on tärkeä osa prosessia, niiden tekeminen on minulle välttämätöntä, jotta voin niiden jälkeen tehdä sen jonkin hienon työn. Luonnoksiin myös saattaa kätkeytyä jotain uusia suuntia, jotain uusia aihioita, joista voi myöhemmin kehkeytyä jotain hienoa.

Taiteen tekemisessä on monilta osin kyse samoista asioista kuin minkä tahansa työskentelyn suhteen. Kun astuu tähän ammattiin, pitää luoda itselleen toimivat rutiinit. Oma työ pitää saada organisoitua niin, että sitä on mielekästä ja hyvä tehdä. Että ei tarvitse joka päivä miettiä uusiksi, haluanko tehdä tätä, ja miten ja missä tätä työtäni tekisin. Rutiinit kannattelevat tekemistä, siksi on tärkeää saada ne toimiviksi.

Taiteen tekemiseen kuuluu kuitenkin myös piirteitä, jotka puuttuvat monista ammateista. Tämä työ on henkisesti vaativaa ja kuluttavaa, kun oma itse laitetaan likoon yhä uudelleen. Yhä uudelleen taiteilijan pitää asettua työnsä ääreen, ja aloittaa kaikki alusta. Astua tuntemattomaan, uskaltautua tekemään jotain mitä ei vielä osaa luodakseen jotain, mitä ei vielä ole olemassa. Usein tämä on vaikeaa, mutta onnistumisen hetket ovat kevyttä onnellista leikkiä, jolloin kaikki sujuu. On myös

henkisesti kuluttavaa yrittää saada yhteys omaan sisimpään, saavuttaa puhdas intuitio, jota itse koen tarvitsevani tehdäkseni hyvää taidetta. Omalta osaltani tämä vaatii rentoutumista, ja psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia.

Tämä prosessi on ollut raskas. Niin lopputyön tekeminen taitaa useinkin olla, ja tähän sisältyi muutamia lisähaasteita. Tein tätä työtä yrittäessäni toipua jo pitkään jatkuneesta uupumuksesta pienen lapsen yksinhuoltajana, ja ajankohtaan osui myös kaksi leikkausta. Omat ikävyytensä aiheutti korona-viruksen aikaansaama pandemia, jonka vuoksi lopputyönäyttelymme Tampereella jouduttiin perumaan ja päädyimme tekemään sen sijaan digitaalisen näyttelyn verkkosivuille. Tämä aiheutti stressiä, luopumisen tuskaa sekä lisää työtä, joka ajoittui ikävästi juuri loppurutistuksen aikaan.

Haasteista huolimatta tämä on ollut kiinnostava vuosi ja prosessi. Olen saanut opetella itsenäistä taiteellista työskentelyä, koska olen asunut tämän vuoden kaukana Kankaanpään taidekoulusta ja sen yhteisöstä. Olen saanut kehittää taiteellista ilmaisua rauhassa, juuri niin kuin toivoinkin vuoden alussa. Kokkolassa asuminen ja työskentely on ollut olennaista juuri tämän teoksen syntyyn: olen saanut käydä lähes päivittäin minulle rakkaan meren rannalla hakemassa teokselle muotoa. Täällä olen myös päässyt opiskelemaan kansanlaulua. Toisaalta täällä asuminen on tuonut mukanaan haasteita, eristyneisyyden tunnetta ja epävarmuutta.

Minua ilahduttaa, että olen saanut yhdistettyä lopputyöhöni minulle kaikkein rakkaimpia taiteen elementtejä: laulua, akvarellia ja kirjoittamista. Kaiken tuskailun jälkeen koen saaneeni aikaan poikkitaiteellisen installaation, jonka takana voin seistä ja joka on ominta itseäni.

LÄHTEET

von Bonsdorff, A.-M. 2019. Muuntuva maisema. Teoksessa A.-M. Pennonen & H. Selkokari (toim.) Hiljainen kauneus. Pohjoismaiden ja Itä-Aasian yhteys. 2019. Helsinki: Kansallisgalleria / Ateneumin taidemuseo, 57-72.

Edwards, B. 2005. Värit. Luovan maalaamisen opas. Jyväskylä: Opus.

Goldberg, N. 2008. Luihin ja ytimiin. Kirja kirjoittajalle. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Jokiniva, M. 2009. Alexander vapauttaa vartalon. www.terve.fi. Viitattu 21.4.2020.

Kallio, M. 2016. Lujasti lempeä. Viitattu 21.11.2019. www.storytel.com

Kilkku, E. 2019. Täydellinen näytelmä. Viitattu 4.1.2020. www.storytel.com

Koppelomäki, I. 2019. Saa mitä haluat: Opas omannäköisen elämän toteuttamiseen. Viitattu 18.11.2019. www.storytel.com

Lehtola, M. & Mantu, E. 2019. Aivot ovat viisaat. Ne osaavat buutata itsensä, kun stressi on jatkunut liian kovana liian pitkään. www.yle.fi. Viitattu 11.12.2019. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/12/10/aivot-ovat-viisaat-ne-ajavat-itsensa-burnoutiin-jos-stressi-jatkuu-liian>

Luukkala, J. 2019. Osalliseksi onnellisuudesta. Viitattu 22.2.20. www.bookbeat.fi

Mononen, S. 2019. Juuri nyt kypsivistä marja-aronioista kasvaa villiä biotaidetta, jossa lopuksi tavoitetaan marjan energia äänтелеillä. Viitattu 15.1.2020. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006237553.html>

Musiikin muisti 3. n.d. www.kansanmusiikkikansantanssi.fi/musiikin-muisti-3
Viitattu 11.3.2020.

Niklander, S. 2008. Tee kehostasi soitin. Voi hyvin 6, 66-70.

Pomodoro on kokeilun arvoinen ajanhallintamenetelmä. 2019. www.koulutus.fi, 4.10.2019. Viitattu 17.1.2020. www.koulutus.fi/artikkelit

Ryti, H. 2019. Rakkaudettomuus. Viitattu 5.11.2019. www.storytel.com

Saisio, P. 2019. Epäröintejä: tunnustuksia rakkaudesta, kirjoittamisesta ja esiintymisestä. Viitattu 27.1.20. www.storytel.com

Tolle, E. 2019. Läsnaolon voima. Tie henkiseen heräämiseen. Viisas elämä. Viitattu 9.12.2019. www.storytel.com

Walker, M. 2019. Miksi nukumme: unen voima. Viitattu 25.3.2019. www.bookbeat.fi